

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglasi: enostopna min vrsta
krat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

P. n. Vseučiliška knjižnica
Obvezni izvod.
Ljubljana.
Pavšalni franko.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 360
Uprava:
Marija trg 8. Telefon 44
Rokopisi se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamka
za odgovor.

Sporazum med Srbi in Hrvati.

HRVATSKA REPUBL. SELJAČKA STRANKA ZA SPORAZUM MED
SRBI IN HRVATI. — STRANKA ODOBRAVA POLITIKO SVOJEGA
VODITELJA.

Zagreb, 25. novembra. (Izv.) Radi-
cevi »Slobodni Dom« je prinesel vest,
da so se pogajanja s srbijanskim poli-
tikom ustavila. Kakor piše »Slobodna
Tribuna«, je ta notica povzročila v tu-
kajšnjih političnih krogih ogorčenje.
Vendar pa se mora ta vest po seji po-
litanke hrvatske republikanske seljač-
ke stranke drugače tolmačiti. Ta stran-
ka je imela namreč danes dopoldne se-
jo, na kateri so predsednik Stjepan Ra-
dić in nekateri poslanci dosegli po-
ročaj o notranjem in zunanjem polo-
žaju države in o korakih glede spora-
zuma med Srbi in Hrvati. Po izčrpi-
losti enodušni debati se je v popolnem
sporazumu sklenilo, da se delovanje
predsedstva stranke odobri in se vo-
dstvo pooblašča, da nadaljuje akcijo za
sporazum s srbijanskim narodom. Sklep
hrvatske republikanske seljačke stran-
ke, da se imajo njeni poslanci na po-
stvi predsedstva, ako bo to potrebno,
odpeljati v Beograd in sodelovati v na-
rodni skupščini ostane še nadalje v ve-
ljavi. Poslanci hrvatske republikanske
seljačke stranke odobravajo korak svo-
jega predsednika Radića in so sklenili,
naj se Frankovci izključijo iz hrvat-

skega bloka. Isti sklep je bil sprejet
tudi na današnji seji poslancev hrvat-
skega bloka.
Zagreb, 25. novembra. (Izv.) Dopis-
nik »Slobodne Tribune« je imel razgo-
vor z dr. Milanom Grolom o pogajanjih
s hrvatskim blokom. Dr. Grol je dejal,
da so izgreli za uspeh pogajanj zelo
ugodni, ker se na vseh straneh kaže
dobra volja za kompromis brez poli-
tičnih spekulacij. S prihodom hrvatske-
ga bloka v beograjski parlament se
bodo pojavile gotove težkoče, vendar
pa se ne sme računati, da bo hrvatski
blok naveden stroj za glasovanje. Po-
vratek blokašev v narodno skupščino
ne sme biti vezan, kakor to hoče imeti
današnji režim, s tem, da se Hrvati po-
nizajo na stopnjo nekakih krivcev. Dr-
žava 12 milijonov prebivalcev, od ka-
terih je komaj 6 milijonov trdnih, ne
sme in ne more delati takih ekperi-
mentov.
Zagreb, 25. novembra. (Izv.) Sem-
kaj sta dospela bivši poslanik v Was-
hingtonu Ljuba Mihajlović in poslanec
dr. Momčilo Ivančić, ki pripada skupini
Stojana Protića. Oba gospoda sta raz-
pravljala s politiki hrvatskega bloka.

Ojačenje opozicije in strmoglavljenje vlade.

POMEMBNA IZJAVA NAČELNIKA NARODNO-SOCIJALISTIČNE
STRANKE.

Beograd, 25. nov. (Izv.) Poslanec
Ivan Deržić je izjavil dopisniku »Slo-
bodne Tribune«, da bo prihod poslancev
hrvatskega bloka ojačil parlamentarno
opozicijo in strmoglavil vladu. Z nje-
govim prihodom bo prišlo do sestave vo-
lne vlade na programu Stojana Pro-

tića in s sodelovanjem zemljoradnikov,
jugoslovanskega kluba in hrvatskega
bloka ter s pristaši Ljube Davidovića in
Stojana Protića. Narodno-socijalistična
stranka se drži sklepov hrvatskega kon-
gresa javnih delavcev in bo vsekakor
podpirala tako vladu.

Izključitev Frankovcev iz hrv. bloka.

SMERNICE POLITIKE HRVATSKEGA BLOKA. ZAHREBTNA POLI-
TIKA FRANKOVCEV. — NJIHOVA IZKLJUČITEV POTRJEJENA. —
FRANKOVSKA LAŽI.

Zagreb, 25. nov. (Izv.) Radićev »Slo-
bodni Dom« objavlja danes članek Stje-
pana Radića, ki se bavi s Frankovci.
Članek veli, da so dobili v stranki pravo
premoč Frankovci, ki jih vodijo neka-
teri bivši avstro-ogrski častniki in bivši
polkovnik Slavko Kvaternik. Desna ro-
ka jim je Hrvoci, ki je Radić, ko je bil
ta še v zaporu, zatirjeval, da je za osebo
unio z Bolgarsko. Vsi pa so prišli
polagoma pod vpliv Aleksandra Horva-
ta in Milobara. Vsi so verjeli vestem,
ki sta jim jih pošiljala dr. Ivan Frank
in general Sarkotić. Ta dva pa sta zo-
pet preprečevala Madžare in Italijane,
da imata ves blok in Radića v žepu.
Tako je prišlo do sporazuma med Frank-
ovci in Pribečevićem. Oficielni zastop-
niki stranke prava (Košutić, Prebeg in
Pavlič) so dotlej delovali solidarno z
blokom. Medtem so Frankovci dobili od
generala Sarkotića pismo, v katerem
jim naznaja, da je prišel čas, da se Hr-
vati osvobodijo srbjske jarma, ker jim
bodo pomagali Mussolini in Madžari.
Rekel jim je, da so Madžari pripravljene
priznati Hrvatom vse njihove pravi-
ce, odredi se pa morajo Srbom in re-
publiki in stopiti z Madžarsko v osebno
unio. Dejal jim je tudi, da stoji za
Madžari najprijateljski krog na Angles-
kem in Francoskem. Sedaj je naenkrat
dr. Prebeg v imenu poslovnega odbora
stranke prava izjavil, da poslovni odbor
ne dopušča drugačne rešitve Hrvat-
skega vprašanja kot na mednarodni
podlagi, ker smatra stranka prava hr-
vatsko vprašanje za mednarodno zade-
vo. Izjavil je, da je poslovni odbor za-
radi tega tudi proti odhodu treh odpo-
slancev hrvatskega bloka v Beograd po
informacije. Gotovo je, da je proti vsa-
kemu porazgovoru s srbijanskimi politiki.
Predsednik hrvatske republikanske se-
ljačke stranke je nato izjavil, da se ta-
ko postopanje ne strinja s politiko hr-
vatskega bloka, da se hrvatsko vpraša-
nje smatra kot mednarodno, ker je Hr-
vatska radi tega država, ker so Hrvati
narod. Toda hrvatski blok je v vsaki
svoji spomenici vedno naglašal, da je
najlažja, najhitrejša in najbolj gotova
pot za rešitev hrvatskega vprašanja ne-
posreden sporazum s srbijanskim narodom.
Ker je sedaj stranka prava naenkrat v

nasprotju s sklepom nedavnega zboro-
vanja stranke vse preklicala, kar so
dosledaj njeni zastopniki v besedi in v
dejanju zastopali, je jasno, da se more
taka politika — frankovska in ne pra-
vaška — voditi le zunaj hrvatskega blo-
ka in le na njihovo lastno odgovornost.
Predsednik je zaradi tega predlagal, da
naj se zastopniki stranke prava takoj
izključijo iz osrednjega odbora Hrvat-
skega bloka, ki se je vršila danes. —
Osrednji odbor hrvatskega bloka je po
dveurni debati, katere so se udeležili
večinoma pravaški zastopniki, ta sklep
tudi v resnici soglasno sprejel. Sedaj so
začeli zagrebški Frankovci v Zagrebu in
tudi po ostali Hrvatski razširjati laži,
da gre Radić v Beograd po dinarje in
da je prodal Hrvatsko in republiko ter
da morejo le Frankovci rešiti Hrvat-
sko. Oni pravaši, ki niso Frankovci, so
nekoliko boljše. Vendar pa mora stran-
ka prava, ker v njej vladajo Frankovci,
ostati zunaj hrvatskega bloka, t. j. zunaj
hrvatskega naroda.

Zagreb, 2. nov. (Izv.) »Slobodna
Tribuna« piše o političnem položaju
Hrvatski blok pride v Beograd in se
bo udeleževal aktivnega parlamentar-
nega dela. To je z vsa gotovostjo sma-
trati kot uspeh današnje seje poslancev
hrvatskega bloka. Nadalje pravi list, da
bo vodstvo bloka postopalo tako, kakor
se bo razvijala splošna politika v Beo-
gradu. Stoji na stališču, da bo prihod
blokašev v narodno skupščino omogo-
čel volilno vladu, izvedbo sporazumov z
vsemi plemeni, predvsem med Hrvati
in Srbi. Padec današnje vlade in revizi-
ja ustave bosta naravna posledica te
nove situacije in te nove politike. Ker
se Frankovci upirajo taki politiki Hrvat-
skega bloka in jo že javno obojajo, bo-
do njihovi zastopniki danes najbrže iz-
ključeni iz hrvatskega bloka, da se tako
doseže večja enotnost v narodnem in
večja elastičnost v političnem oziru. Na
ta način se bo današnjemu režimu iz-
vilo iz rok močno orožje in za one opo-
ziционе elemente, ki sedaj niso v blo-
ku, se bo s tem odstranil eden glavnih
vzrokov, zakaj doslej niso stopili v stik
s hrvatskim blokom, v čigar vodstvu so
se dosledaj nahajali tudi frankovci.

Beograd, 25. novembra. (Izv.) Na
prihodnjem sestanku vladnih strank
bo finančni minister dr. Kumanudi po-
ročal o zakonskem predlogu glede re-

forme davčnega sistema v naši drž-
avi, da na ta način onemogoči stranki
da zavzamejo svoje stališče in stranki
morebitne protipredloge.

SHOD »JUGOSLOVANSKE ZAJED- NICE« ZA ŠENTJAKOBSKI OKRAJ.

Včeraj zvečer se je vršil shod »Ju-
goslovanske zajednice« v šentjakob-
skem okraju v salonu gostilne »Lozar«.
Obširni salon je bil nabito poln volil-
cev, ki so navdušeno pripravevali govo-
rom dr. Ravniharja, Ivana Tavčarja in
dr. Zupanca. Velika udeležba in navdu-
šenje na shodu so dokaz, da je tudi
ogromna večina naprednega in socia-
lističnega volilstva v šentjakobskem
okraju na strani »Jugoslovanske zajed-
nice«. Vsa agitacija in klevete z na-
sprotnih strani imajo le ta uspeh, da
se vrste »Jugoslovanske zajednice« ve-
dno bolj množe!

PLAVŠIČ O PADANJU DINARJA.

Beograd, 25. novembra. (Izv.) Po-
moćnik finančnega ministra Plavšić je
podal dopisniku »Riječi« nekaj zanimi-
vih informacij o vzrokih za nenadno
padanje dinarja. Dejal je, da je bilo zad-
nje čase izdano zelo veliko število
uvoznih dovoljenj, vsled česar se je po-
treba po nabavi inozemskih plačilnih
sredstev v Zagrebu in Beogradu po-
dsetorila. Ponudba izvoznih čekov je v
spekulativne namene na borzi skorajda
ponehala. Banke oziroma izvozniki
ne oddajajo več deviz, kakor to pred-
pisuje pravilnik, ampak trgujejo z njimi
v takozvanem prostem prometu, vsled
česar se vrednost naše valute s silo
zmanjšuje. Hkrati se opaža v inozem-
stvu, da kljub prepovedi izvoz našega
dinarja dnevno raste v taki množini, da
to posebno v Pragi in Curihu jako ne-
ugodno upliva na našo valuto in jo fla-
či navzdol. Gospodarski krogi so se ta-
korekoč zarotili proti dinarju. Zaradi
tega se bo morala vlada odločiti za
stroge odredbe in odrediti še hujše
kazni. Ko se Plavšić mudil v inozem-
stvu, so gospodarski krogi in posebno
banke naravnost izigrale obstoječe
naredbe in uvedle močne protiakcije.
Opaža se, da imajo banke vedno več
uradnikov, ki so prijavljeni za nakup
izvoznih čekov in verižijo s tujiimi de-
vizami. Na ta način izbegavajo regi-
stracijo nakupa in prodaje deviz pri
bankah. Vse delovanje glede ureditve
prometa z devizami in valutami je bilo
za Plavšićeve odsotnosti takorekoč iz-
podkopano. Zaradi tega se bo morala
njegova informativna služba povečati,
da bo mogel gledati spekulantom na
prste. Prvi začetki tega novega postop-
anja se že kažejo v Dalmaciji. Tam je
verziška trgovina z devizami in va-
lutami dosegla višek. Čeki, glaseči se
na dolarje, so se prodajali po kavar-
nah raznim bankam in hranilnicam.
Plavšić je tudi govoril o tem, kako bo
nekateri banke in hranilnice kaznoval.
(Bojimo se, da tudi to dinarju ne bo
pomagalo. Op. ured.)

Beograd, 25. novembra. (Izv.) Ka-
kor se doznava je finančni minister dr.
Kumanudi ponovno opozoril poobla-
ščene in tudi druge banke, da je tako-
zvani prosti promet prepovedan in da
bo finančno ministristvo zelo strogo
kaznovalo vse one, ki jih bodo zasačili
pri tej trgovini.

SPORAZUM MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO GLEDE SEKVESTROV.

Beograd, 25. novembra. (Izv.) Med
avstrijsko in jugoslovansko vlado se je,
kakor pišejo listi, sklenil sporazum, po
katerem naj se odpravijo sekvestri nad
lastnino obojestranskih državljanov.
Dogovorilo se je tudi, naj Avstrija od-
stopi naši državi delnice Steubeisovega
podjetja in tvornice v Zenici. Likvi-
dacija naj se izvrši na podlagi 20 av-
strijskih za eno jugoslovansko krono.
Naša vlada se je obvezala, da plača
Avstriji odškodnino za palačo, v kateri
so bili prej uradi bosanske vlade, se-
daj pa je v njej nastanjeno jugoslovans-
ko poslaništvo.

Borzna poročila.

Curih, 25. novembra. Berlin 0.07625,
Newyork 537.50, London 24.16, Pariz
38.45, Milan 25.60, Praga 17, Budim-
pešta 0.2275, Zagreb 1.85, Bukarešta
3.45, Varšava 0.035, Dunaj 0.0074, av-
strijske krono 0.0076.
Berlin, 25. novembra. Dunaj 10.02, Bu-
dimpešta 306, Milan 34.613, Praga
22.693, Pariz 51.870, London 32.418.75,
Newyork 7206.93, Curih 134.163, Beo-
grad 9965.
Berze v Zagrebu, Pragi in na Dunaju
so bile danes zaprte.

Balkanska zveza.

Med vestmi, ki prihajajo s konference
v Lausanni, je za našo državo najvažnejša
vest, da iščejo nekateri zastopniki balkan-
skih držav načina, kako bi se vsvarila
Balkanska zveza. Če postane ta beseda kri-
m meso, potem bi pomenilo to dejstvo mej-
nik v naši zunanji in v evropski politiki
sploh.

Naša država je zunanje politično majhna
in ne more voditi samostojne zunanje poli-
tike, ki ima in mora imeti za cilj osvobo-
jenje Slovencev izpod dveh tujih oblastí.
To nalogo lahko doseže samo v zvezi z dru-
gimi državami. Prva zveza je do sedaj mala
autanta: ta ne more priti v poštev za gorl
omenjene naloge, ker je pač preslaba. Tega
se ustvaritelj male antante tudi dobro
zavedal, zato so povedali svetu, da ima
mala antanta samo defenziven značaj.

Politiko, ki hoče rešiti Slovence in Hr-
vate izpod tujih oblastí, bi lahko vodila
naša država samo, če bi se priključila ene-
mu izmed obeh velikih blokov v Evropi:
ali rusko-nemškemu ali angleško-francosko-
italijanskemu. Kaj bi to pomenilo, ni težko
uganiti: pri teh blokih bi bila naša država
v vsakem slučaju le faktor tretje vrste in bi
morala voditi politiko, ki bi jo zaukazali
visoki zavezniki, kar se pravi z drugimi
besedami: dobila bi svoje ozemlje — če bi
ga sploh kdaj dobila — kadar bi bilo to v
interesu zaveznikov.

Je pa pri tem še nekaj bolj košljivega:
naša država ima svoje neosvobodjene držav-
ljane v obeh blokih, v angleško-francosko-
italijanskem in v rusko-nemškem, kajti
Nemška Avstrija se ne priključi Nemčiji
samo toliko časa, dokler se — ne sme, kar
ne bo trajalo dolgo. Tako bi se morali v
istem trenutku, ko bi se zvezali z eno skn-
pino, odreči neosvobodjenih bratov, ki žive
v državi, katere pripada isti skupini kot mi.
Z ustanovitvijo Balkanskega bloka se
stvar čisto spremeni: kajti Balkanski blok

je velesila, s katerim bi računala ena in
druga skupina kot z ravnopravnim faktor-
jem. Če bi se hoteli nasloniti na zapadno
skupino, je jako verjetno, da bi za prija-
telstvo Balkanske zveze zapadna skupina
rada živorela prijateljstvo Italije, ki ga za
prijateljstvo male antante ne more. Tudi
vzhodna skupina se ne bi branila gotovih
žrtve za naše prijateljstvo.

Balkanska zveza bi torej lahko vodila
samostojno zunanjo politiko in sama izbi-
rala, v katero zvezo naj vstopi.

Seveda si ne smemo priključiti težkoč,
ki so na potu tej zunanji politiki in tudi
vsvaritvi Balkanske zveze same. Kajti v
tistem trenutku, ko se izreče Zveza za
osvobodilno politiko Jugoslavije, bo stavila
Rumunija zahtevu, da brani zveza Besara-
bijo proti Rusom, in Bolgarija, da li po-
maga Zveza v danem trenutku za dobitvev
mogoče celo — Carigradu! Vse kaže torej
na to, da je Balkanska zveza, ki se ni pred-
vsem sporazumela z Rusijo — nalivna flu-
zija, ker stoji že v začetku v konfliktu z
vzhodnim blokom. Vse balkanske države
pa z izjemo Bolgarije so vodile do sedaj
proti Rusiji politiko, ki je daleč, daleč od
tega čila — da se mlo izrazimo.

Tudi med balkanskimi državami sami-
mi je trenutno še mnogo težkoč, ki ovirajo
tako Balkansko zvezo. Vendar izvirajo te
težkoče iz prejšnje politike balkanskih drž-
av, ki pa je bila ravno taka, kot je da-
našnja: vsaka država je vodila politiko na
svojo roko, velesile pa, ki so bile intere-
sirane na tem, da ne pride na Balkanu do
miru, so izrabljale to nalivno politiko in
izigrale eno državo proti drugi. In če ne
bodo uvidele balkanske države, da so bile
samo igrača v rokah velesil, in če ne bodo
znale pozabiti nesrečne prejšnje politike in
njenih posledice — se jim bo godilo v pri-
hodnosti ravno tako!

Dogodki v orijentu.

VARNOSTNA SLUŽBA V CARIGRADU V TURŠKIH ROKAH. TURKI
V JEDRENU. — GRŠKA VLADA ODPSTOPILA.

Carigrad, 25. novembra. (Izv.) Na
podlagi daljšega porazgovora z namest-
nikom poveljnika generalnega štaba
Refet pašinega so sklenili poveljniki
medzavezniške policije, da izroče var-
stveno službo v Carigradu turški poli-
ciji. Medzavezniška policija bo posre-
dovala le v slučajih, ko gre za ino-
zemce.

Atene, 25. novembra. (Izv.) Turška
oblastva so danes dospela v Jedren in
so prevzela svoje posle.

Atene, 25. novembra. (Izv.) »Krok-
idas« poroča, da je vlada odstopila. Po-
ložaj je zelo zamotan. Vojaška obla-
stava so o vprašanju častnikov, ki so
obtoženi veleizdaje, neizproсна.

Pred obnovitvijo balkanske zveze.

ENOTNO NASTOPANJE BALKANSKIH DRŽAV NA KONFERENCI V
LAUSANNE.

Pariz, 24. novembra. (Izv.) Tukaj-
šnji listi pišejo o enotnem nastopu bal-
kanskih držav na mirovni konferenci
v Lausanni in naglašajo pred vsem
uspehe Jugoslavije. Splošno se sodi,
da se bo med balkanskimi državami do-
segel popoln sporazum, morda se bo
sklenila celo balkanska zveza.

Pariz, 25. novembra. (Izv.) Listi se

živahno bavijo s porazgovori med Ju-
goslavijo, Rumunijo Grčijo in Bolgar-
sko glede ustvaritve balkanske zveze.
To gibanje pa zasledujejo Turki s pre-
cešno bojaznijo, ker smatrajo, da ute-
gne priti do obnovitve balkanske zve-
ze, kakor je obstajala pred desetimi
leti, in da bi bila ost te zveze naper-
jena proti Turčiji.

Državne nameščenice čaka še mnogo — čakanja.

Beograd, 25. novembra. (Izv.) Ko-
misija za revizijo zakonskega načrta o
draginjskih dokladah državnim name-
ščencem, je predložila finančnemu mi-
nistru dr. Kumanudiju svoj predlog v
velikih potezih. Komisija predlaga pri
povišanju doklad uradnikom, naj se vsi
državni nameščenci razdele v tri sku-
pine, ukazuje uradnike, zvaničnike in
služitelje. Nadalje zahteva, naj se od-
pravi maksimiranje prejemkov in čim-
prej izvede redukacija uradnikov. Ta
odbor je razpravljaj tudi o naročilu fi-
nančnega ministra, naj se za efektivne

zneske novih draginjskih doklad določi
meja, tako da ti novi izdatki nikakor
ne smejo presegati vsote 400 milijonov
dinarjev, kakor to predvideva proračun
za tekoče leto. Komisija se je v zmislu
tega naročila bavila z natančnim števi-
lom uradništva v državnih službah, da bi
naša odstopke povišanja doklad. Po
prejšnji statistiki je v naši državi vsega
skupaj 152.000 državnih nameščenecv.
po drugih podatkih pa 180.000. Natan-
čno število državnih uslužbenecv bo
sedaj ugotovil oddelek finančnega mi-
nistristva za državni proračun.

PROTIC O VIDOVDANSKI POLI- TICI.

Beograd, 25. novembra. (Izv.) Po-
slanec Stojan Protić je danes izjavil v
pogovoru z nekim novinarjem, da se je
vidovdanska politika danes preživela
in da ji sicer še vbrizgavajo eter, da pa
je njena usoda že zapečatena. Vidov-
danko politiko je mogel ustvariti le
Vidovdan. Ko smo se dne 1. decembra
1918 našli v tretji v osvobodjenem Beo-
gradu združeni Srbi, Hrvati in Sloven-
ci, po slavni kumanovski bitki in juna-
ških bojih v svetovni vojni privrkat
združeni, smo spojili našo politiko s
spominom na Vidovdan. Vidovdanska
politika je bila nesrečna. Zaradi tega
se moramo povrniti k narodni politiki
z dne 1. decembra 1918 in izpremeniti

in popraviti ono, kar se je leta 1921
pokvarilo.

Shodi »Jugoslovans- ke zajednice«.

V PONDELJEK, 27. NOVEMBRA:

Ob 8. uri zvečer za šentpeterski okraj
v restavraciji »Lloyd«, Sv. Pe-
tra cesta.

V TOREK, DNE 28. NOVEMBRA:

Ob 8. uri zvečer za poljanski okraj v
gostilni »Lisjak«, Mesarska ce-
sta 2 (na klavnicu).

Ob 8. uri zvečer za šišenski okraj v
gostilni »Kolegac«, Kavškova c.

Beogradsko pismo.

Beograd, 24. novembra.

Pašićeva vlada je uporabila svoje staro preiskušeno orodje, da se vzdrži na položaju — poslala je skupščino za 14 dni domov. Govorilo se je o tem po kuloarjih že nekaj dni, tudi beogradski listi so o tej nameri pisali. Posebno se je odlikoval g. Krsta Cicvarić. Nepobitno je dejstvo, da je odložitve hrvatskega bloka, da pride v Beograd, uplivalo na režimovce uprav frapantno. Vsak razsoden človek mora računati s tem, da Pašić-Pribičevićeva klika ne bo z lahka popustila, ampak da poskusi vsa sredstva, da se vzdrži. O metodah in njih morali govoriti bi bilo odveč, saj so naši demokrati v Sloveniji brez vsakih pomislekov vrgli parolo: vsa sredstva so v politiki dovoljena.

Iz tega vidika moramo presojati cel položaj, kakor se je razvijal zadnje tri tedne. Simptomatični so bili oficijski komunikacije radikalnega kluba, da se bo opredelil definitivno šele po končni odločitvi demokratskega kluba. Merila sta se Pašić in Davidović. Navzlic navidezemu neuspehu je stvarno v boljšem položaju Davidović. Pridobil je čas, da so se vsa vprašanja s hrvatskim blokom nemoteno in mirno pretresla. Po prihodu Surmina šele je bilo jasno Pašićevim ljudem, da stvar postaja zelo resna in odgovor je takoj sledil. Skupščina kar naenkrat ni imela nič več pripravljenega in se plenum sešane šele 2. dec. 1922. Pašić je torej odločil, da Pašić še več dni konferira in se poraja z dr. Korošcem, da bi jugoslov. klub vstopil v vladu. Ker je 28. več kot 9. bi na ta način SKS lahko izšla iz vlade, mu je rekel neki ugledni radikalni poslanec. Za danes beležimo to samo kot kronisti.

Radikalni so izdali novo agitacijo parolo: »Bog i Hrvatini!« Kaj vse se te dni po Beogradu govori! Razburjenje v vladnih interesiranih krogih in njihovi poročila je velikansko. Povrh vsemu zaznamujemo še nov pokret. Znan je spor med Pucljem in dr. Žerjavom. Ministrski svet je odložil končno rešitev. Na drugi strani pa je gotovo dejstvo, da Pašić še več dni konferira in se poraja z dr. Korošcem, da bi jugoslov. klub vstopil v vladu. Ker je 28. več kot 9. bi na ta način SKS lahko izšla iz vlade, mu je rekel neki ugledni radikalni poslanec. Za danes beležimo to samo kot kronisti.

Najlepšo sliko vzajemnosti vlade in njenih strank pa je nudila včerajšnja seja zakonodajnega odbora, kjer je bil kot prva točka člen 4 točka 7 uradniške pragmatike. Pododbor je v svoji seji dne 18. nov. 1922, na kateri je imel glavno in odločilno besedo zornet g. Svetozar Pribičević, sprejel novo sledečo stilizacijo: koje izpoljava načelo

protiv postojeće državne forme ili načelo protipravne promene državnog poretka. Demokrat Vidanović je takoj postavil predlog, da se diskusija v plenumu zakonodajnega odbora o tej točki odloži in se pride na VI. poglavje, da imajo klubi čas, to sporno točko še enkrat pretehtati. Proti temu predlogu so nastopili radikalci, predvsem minister Trifković, ki je hotel imeti takoj čisto situacijo. Vodila se je dolga debata, seja je bila prekinjena in nato sploh zaključena in se danes s istim dnevnim redom nadaljuje. Pašić je torej odločil, da na podlagi te točke poda demisijsko, ako je zakonodavni odbor ne sprejme v obliki predloga pododbora. Manever je lep in prozoren, — vse druge proglašati za protimonarhiste itd., torej dovolj vzroka za demisijo. Povrh vsemu režim ni vrzel hrvatski blok in s tem je reputacija Pašića in Pribičevića rešena!

H koncu še pristno našo slovensko zadevo. Tiče se koncesije za drugo lekarno v Brežicah g. Dragotinu Miheliću.

Koncesijo mu je lani po letu dal minister zdravja dr. Spaho. Ker g. Mihelić ni imel ne stanovanja, ne lokala za lekarno, se je zadeva za odložitvijo zavlekla. Proti tej koncesiji se je boril od vsega početka posestnik že pri postojajoči lekarni g. Tončič. Ko so hile vse potrebne stvari za otvoritev druge lekarnne gotove, se je g. Tončič odpravil v Beograd v početku meseca oktobra t. l. S svojimi zvezami je uspel, da je sedanjil minister g. Omerović izdal 13. oktobra odlok, da se naj izvršitev te koncesije ustavi. Predno pa je ta odlok prišel v Brežice, se je lekarna že otvorila in bila po 10 dneh nato na polni odloki g. Omerovića zornet zaprta. Pri pomislim, da je druga lekarna v Brežicah neobhodno potrebna, predvsem, da se kmetsko ljudstvo reši nadaljnjih sekatur. Povrh temu je g. Tončič že bil kaznovan radi zdravil na podlagi ovadbe prizadetih zdravnikov. Dejstvo je, da je za g. Tončiča po zahtevu ministra Omerovića posredoval tudi g. minister na razpoloženju dr. Kukevec. Interesantno bi bilo zvedeti, kdo pa je v to pooblastil, lverien sem, da bo to Posavci prav hvaležni g. dr. Kukevcu za tako uspešno in koristno intervencijo v prid kmečkemu ljudstvu. Najbrže nastane iz tega še zelo interesantna afera, ker je dokazano, da so uradni brzjavil in pismena poročila zdravstvenega odseka v Ljubljani ležala v ministrstvu preko mrecic dni nedotaknjena in se jih je no »naključno« našlo na podlagi precej burnih in hudih nastopov!

Dvoina morala.

Trst, 24. novembra.

Mnogi listi in tudi »Jugoslavija« (od 17. nov.) so prinesli vest, da je velika antanta, t. j. Anglija, Francija in Italija izročila kitajski vladi ultimatum, v katerem zahtevajo, da v roku enega tedna izpusti deset inozemcev, ki se nahajajo v rokah kitajske tolpe, sicer bi morale velesile javno žigosati kitajsko kot neodgovoren narod, ki ga imajo roparji v oblasti.

Da se je antanta zavzela za desetorico inozemcev na Kitajskem, nad katero izvaja kitajska tolpa nasilje, je seveda vse pohvale vredno.

Ali čudimo se, da se zavzemlje za zatiranje Italija, tista Italija, ki dopušča, da izvajajo fašistovske tolpe v

Čudimo se tudi, kako da se zavzemlja antanta za desetorico inozemcev na Kitajskem, krivice pa, ki se dogajajo dnevno v srednji Evropi, v državi antantno zaveznicke same, pa antanta ne vidi.

Kaj je ukrenila antanta, kaj sta ukrenili Anglija in Francija proti krivicam, proti nasilju, ki se izvaja nad našim narodom na Primorskem?

Kako je to, da je antanta tako dobro informirana o krivicah, ki jih izvaja »opa nad desetorico inozemcev« v daljni Kitajski, krivice in nasilje, ki se izvajajo polmilijskemu slovenskemu prebivalstvu antanti pred nosom pa ne vidi in ne ve ničesar o njih?!

Ali antanta noče videti vseh teh krivic, ali so ji v resnici neznane?

Ako jih noče videti potem je nieno dvojno merilo vsega obsojanja vredno, njena dvojna morala večji podlost, kakor podlost tiste tolpe v daljni in v kulturi zaostali Kitajski.

Ako pa antanti res n'so znana nasilja nad našim narodom na Primorskem, potem je krivda na naši strani, ker je n'smo informirali. O, Italija je dovolj informirana! Toda tu mislim predvsem na Francijo in Anglijo.

Naša dolžnost bi bila, da informiramo ves kulturni svet o vseh krivicah, ki jih trpijo naše manjšine v tujih državah.

Plače uradništva mestne hranilnice ljubljanske.

Ker »Slovenec« z dne 23. in »Jutro« z dne 24. t. m. znova vlačita v javnost plače uslužbencev mestne hranilnice ljubljanske in hočeta dokazati, da se ima hranilnično uradništvo za svoje prejemke zahvaliti samo edino SLS in JDS, smo primorani, dati ne radi, ugotoviti v tej zadevi naslednje dejstvo: Meseca decembra je zaprosilo uradništvo mestne hranilnice za reguliranje službenih prejemkov, odgovarjajoč draginji. V ta namen se je izvolil poseben odsek, obstoječ iz zastopnikov uslužbencev in hranilnične uprave. — Vsaka politična stranka je poslala v ta odsek po enega svojega zastopnika.

Dne 17. januarja t. l. je imel klub delegacije NSS v hranilnični in občinski upravi o tej zadevi sejo in je sklenil:

»Klub NSS smatra spremembo službene pragmatike za zelo nujno in pozitivno svojega zastopnika v pragmatičnem odseku, da ta pripravi sestavo načrta da pridejo uslužbenci čimprej do zvišanih prejemkov. Klub NSS je za vsak od uradništva predlagani povišek prejemkov, da se le najde zanj kritje.«

V prvi na to sledeči seji pragmatičnega odseka je delegat NSS g. Jug podal izjavo v smislu gorenjega sklepa s pristavkom, da uradništvo mora dobiti zvišane prejemke, da od uradništva predlagani prejemki še daleč ne dosega višine draginje in da zavod te izdatke tudi zmore. Za njim je tudi zastopnik JSDS g. dr. Petrič izjavil, da je tudi njegova stranka za predlog uradništva. Dočim sta g. Pirc kot zastopnik SLS in g. Rozman kot delegat JDS izjavila, da njuni stranki o tem vprašanju še niso razpravljali. V seji pragmatičnega odseka dne 1. marca izjavi g. Rozman za svojo osebo, da je kot uradnik tudi on za predloženi načrt, v imenu stranke pa še vedno ne more ničesar izreči. Enako povdarja o sebi in svoji stranki g. Pirc. Neprikrito pa ni ostalo, da je bil klub SLS prvotno odločno protiven uradniškemu na-

To dolžnost morajo izvajati politični listi in revije, naši politiki, znanstveniki, publicisti, sociologi in državniki.

Predvsem bi morala izpregovoriti jugoslovanska vlada. Kaj je ukrenila doslej v tem oziru pri antanti?

Kakor je videti, presneto malo! — Tudi se mnogi jugoslovanski listi raje dobrikajo Italiji, kakor da bi izpregovorili odkrito besedo in povedali Italiji kar ji gre.

Včerajšnji »Il Piccolo della Sera« je priobčil članek, ki govori, kako pohvalno se izraža jugoslovanska časopisje o Mussoliniju in njegovi vladi. — Da so nekateri taki jugoslovanski listi, ne dvomim. Nekateri hočejo biti politični, a ne pomislijo, da bidejo sebe po glavi, ne pomislijo, kako prikrivajo s takim pisanjem grehe Italije, ki pohvalne članke jugosl. časopisja izrablja v tužini, dokazujoč z njimi, kako je pravična naproti Jugoslovanom.

Dolžnost jugoslovanskega časopisja je, da piše predvsem resnico, da se nikomur ne hliti in prilizuje, da se brez obotavljanja in brez predsodkov zavzemlje za krivice, ki se izvajajo nad narodom, informira o njih lavnost in se potruži, da izve o njih tudi ves zunanji svet.

Ako hočemo, da nam pridejo drugi pomagati, moramo najprej klicati na pomoč, kakor je klicala tista desetorica inozemcev v daljni Kitajski!

črtu in da se je od te zadeve popolnoma odtegniti, izgovarjajoč se na to, da nima SLS med hranilničnim uradništvom nobenega pristaja. G. Pirc se je v lastnem klubu napadilo, češ da hoče s svojim zavzemanjem za hranilnično uradništvo zvevati in priti za seboj uradništvo vobče, kar more imeti slabo posledico tudi pri kapitalističnih pristajih stranke. Šele po dolgem dokazovanju nevarnosti, da utege hranilnično uradništvo s svojim načrtom uspeji s pomočjo demokratov, se je Pircu posrečilo pridobiti svoj klub za ta predlog. Torej ne socialni čut, ampak bojazen, da zamudi in zapravi agencijsko sredstvo za volitve, je bilo za SLS merodajno, da se je končno odločila glasovati in poopravi predlog pragmatičnega odseka. Prav isti motiv je vodil tudi JDS v tej zadevi. JDS je odlagala z odločitvijo do zadnjega dne. Dve uri pred sejo upravnega odbora, v kateri se je imelo razpravljati o predloženem načrtu, se je komaj JDS odločila. Tudi tukaj je prevladovala bojazen, da bi načrt pragmatičnega odseka pridrli proti volji JDS, kar bi moglo ob bližnjih volitvah neugodno vplivati na stranko.

Če »Jutro« povdarja, da so morali mladini v Beogradu v korist hranilnične uradništva intervenirati, tedaj moramo mi povdariti, da je bila to njihova prokleta dolžnost.

Prvič so bili po nezakonitem ukrepu pokrajinske vlade, ki je samovoljno razveljavila sklep hranilnične uprave, v pretežni večini prizadeti najhujše uprav pristajši JDS in drugič je vseh poslancev in ministrov dolžnost, da ščitijo zakon in pravo. Ako so se poslanci in ministri JDS v tej zadevi za hranilnično uradništvo zavzeli, niso s tem storili prav ničesar drugega, kakor golo svojo dolžnost, ki jo jim nalaga njihov položaj in »Jutro« nima prav nobenega povoda, kazati s prstom na ta čin svojih ministrov.

Neovrženo delstvo pa je in ostane, katerega tudi hranilnično uradništvo mladinske struje ne zanikava, da so bili narodni socialisti oni, ki so se od vsega početka z vnmom in nesebično zavzemali za izboljšanje gmoinega položaja hranilničnemu uradništvu brez ozira na politično pripadnost posameznikov in kateri so svojem odkritosrčnemu socialnemu čustvovanju ostali zvesti tudi v oni burni seji, ko so se tako demokrati kot klerikalci skušali drug za drugim odstraniti in s tem preprečiti sprejeto regulacijskega načrta plače.

Kako študira našo dilaštvo.

Ne mislimo razpravljati o gmotnem stanju našega srednješolskega dijaštva, starši in gospodinjje so si o tem na jasnem, ker je že v vsem časopisju izšlo nešteto tozadevnih člankov in so tudi gospodarske razmere prisilile prizadete da so se po možnosti prilagodili novemu stanju.

Nič manj pa ni važno vprašanje, kako naj dijaštvo vrši svoje delo, kako naj zadosti zahtevam, ki jih stavi nanj šola sama v učnem oziru. V tem mora imeti jasne načrte dijaštvo, še bolj pa njihove starši oziroma namestniki. Resnica je, da je danes dijaštvo duševno silno obremenjeno, kar pride še posebej v poštev radi poslabšanih prehranjevalnih in stanovanjskih razmer. Še pred desetletji so bile zahteve pri posameznih učnih predmetih veliko manjše, ki so se pa z napredujočo vedo leto za leto večale in se je tudi število predmetov zvišalo, ne glede na to, da je živela ta rod v zdravih gospodarskih razmerah, ki so ga že same po sebi usposabljele za vztrajnejše delo.

Poglejmo samo jezikovni pouk: slovenščina, srbohrvaščina, nemščina in latinščina, eventualno še grščina ali francoščina in nato še ducat ostalih predmetov. K temu pridejo še prosti predmeti, kakor stenografija, risanje in drugi tuji jeziki, kar je skoraj vse neobhodno potrebno radi vedno večjega eksistenčnega boja v poznejšem življenju. Sedaj pa se uživimo v duševni položaj srednjenadarnega in zraven še sestradanega dijaka, ki morda stane v mrzli podstrešni sobi ali pa v družbi petih ali šestih dijakov. Ali more biti govora o kakik koncentraciji duševnih sil? Reče premetuje knjigo za knjigo, nervozno predeluje predmet za predmetom do polnoči in nadaljnje zopet zgodaj jutraj. Pride prva konferenca, ki poroča staršem o nepovoljnem napredku njihovega sina in za prvi semester se obeta nekaj dvojk. Vsa zbegana priteče navadno mati v šolo ter pripoveduje učiteljskemu zboru, da je dijak cele noči pri knjigah, sedaj pa taki uspehi. Taki slučaji niso redki tudi pri onih dijakih, ki živijo v udobnejših okoliščinah in so tudi duševno bolj razburljeni. Marsikateri dijak pa reši zgolj slučaj in pa sreča pred enako usodo.

In vendar bi mnogo dijakov veliko lažje vršilo svoje šolsko delo, če bi se učili po načrtu, veliko bi jih ne klonilo pod pezo preobilnega dela. Sam dijak si bo znal redkokdaj sam pomagati, zato mu morajo priskočiti na pomoč starši, če imajo potrebno uvidenost in vsaj najpotrebnejšo izobrazbo, v nasprotnem slučaju naj pomaga starejši brat ali sestra, včasih morda tudi prijatelj ali znanec.

Kako naj se uč dijak? Vsi predmeti niso na urniku vsak dan in morda so

Volilne škrinje po velikosti, kakor predstavljajo število volilcev v Ljubljani.

4. škrinjska.

Jugoslovanska zajednica.

Velika in močna Jugoslavija.

Socialna pravičnost in blagostanje.

Pomoč vsem ubogim in zapostavljenim.

Samouprava.

Za Ljubljano — prestolico nedeljive Slovenije.

Boj režimu, ki upropašča državo.

Boj korupciji in partizanstvu.

Boj velike večine ljubljanskih volilcev proti sovražnikom napredne Ljubljane.

Zmaga Jugoslovanske zajednice je gotova.

2. škrinjska.

Zveza delovnega ljudstva ali klerikalna stranka.

Enotna fronta pod črno zastavo:

13 (trinaest) klerikalcev, 3 komunisti, 5 socialistnih demokratov na listi.

Nasilneži iz Zaloške ceste: dr. Korošec, dr. Brejc i t. d.

Sovražniki sestradanega delavstva, železničarjev in uradništva.

Politika brez načel in morale.

Ljubljana — klerikalna trdnjava iz katere bodo klerikalci strahovali delovno ljudstvo.

3. škrinjska.

Socialno-demokratska stranka.

Duševni otroci proletarskega milijonarja Antona Kristana in Etbina Kristana po milosti demokratov kraljevega komisarja v Ameriki.

Strančica, ki rada sedi z meščanskimi stranikami v vladi.

Strančica poslancev, ki se za delovno ljudstvo ne brigajo.

Strančica, ki se sama v sebi uničuje.

1. škrinjska.

JDS

Bankokratje. Zagovorniki centralizma in razkosanja Slovenije.

Poslovno-politični zajedavci. Rušitelji narodne sloge med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Podporniki klerikalizma. Stranka, ki je kmalu ne bo več!

Vsak napreden Ljubljančan vrzi krogličico v četrto škrinjsko!

črne, ko je treba napornejša dela samo za en predmet. Kaj sledi iz tega? Vso učno snov si je treba razdeliti na ves teden. Večjih lekcij in težjih nalog ne sme nikdar delati še-le zadnji dan ali večer. V delovnem tedenskem načrtu mora imeti dijak za vsaj tri ali štiri dni določene in delo bo izvršil brez posebnega napora. Vsi prosti dnevi morajo biti posvečeni pismenim izdelkom in najtežjim predmetom. Jutranje ure so samo za ponavljanje predane snovi. Sprva bo delal dijak pod kontrolo, pozneje mu bo prišlo sistematično učenje v kri in sam se bo čutil,

da je mogoče izvršiti težko delo z veliko manjšim trudom. V interesu staršev je, da olajšajo svojim otrokom študij, ki stavi nanje vedno večje zahteve. Tudi pri učenju je treba načrta in smotrene dela. Dijaštvo bo imelo večje veselje do šolskega dela, vso učno snov bo duševno res osvojilo in veliko manj bomo čuli o šolskih neuspehih. Pri vsem je treba le nekaj dobre volje in doslednosti od strani staršev in dijaštva, kar bo še posebej neprecenljive važnosti za vzgojo značaja...

Politične vesti.

Izjava.

Med socialističnim delavstvom se ugrta za klerikalno listo »Zveze delovnega ljudstva« s trditvijo, da je bila zveza s klerikalci neobhodno potrebna zaradi tega, ker so bili baje narodni socialisti proti ustvaritvi naprednega socialističnega bloka. Da naredimo enkrat za vselej konec tej nepošteni agitaciji, izjavljamo:

1. Predlog, da se ustvari napredni socialistični blok, je sprožila najprej narodno-socialistična stranka.

2. Ta predlog (naprednega socialističnega bloka), pa so odklonili: zastopnik neodvisne delavske strokovne organizacije gospod Fabjančič in zastopnik socialističnih demokratov gospoda dr. Jelenc in dr. Perić in izjavili, da so brezpogojno za zvezo s klerikalci, v katero pa narodni socialisti niso marali iti.

To je resnica in nič drugega.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1922.

RUDOLF JUVAN IVAN TAVČAR
podpredsednik NSS. tajnik NSS.

Veliki pomen zmage »Jugoslovanske zajednice«.

Na vodilnem shodu pri Levu je poslanec Brandner naglašal veliki pomen zmage »Jugoslovanske zajednice« pri ljubljanskih občinskih volitvah. V »Jugoslovanski zajednici« so včlanjene vse one napredne stranke, ki se bore proti korupciji in nasilju. Zmaga »Jugoslovanske zajednice« v prestolici Slovenije bo močno vplivala na Beograd, ker bo pokazala razpoložljivost Slovencev proti sedanjemu terorističnemu režimu. V Beogradu se boje one opozicije, ki stoji na državnem stališču, nikakor pa ne klerikalcev in komunistov, kateri s svojimi terorističnimi metodami le utrjujejo sedanji režim. Tako opozicija, kakršno vodijo komunisti in klerikalci, je sedanjim vladodržcem le dobrodošla. Vlastodržci se boje opozicije proti režimu, ki pa je obenem najodločilnejša zagovornica državnega edinstva. Zato so se tako ustrašili zagrebškega kongresa, kateri je odločno obsodil sedanji režim, obenem pa je manifestiral za državo. Sedanji režim se nobene akcije ne boji tako, kot akcije, ki jo je započela v Zagrebu »Jugoslovanska zajednica«. Da je to res, to nam pričajo politični dogodki, ki so nastali v zadnjem času. Vsled v Zagrebu započete akcije stoji sedanji režim neposredno pred padcem. Ker je bila zagotovljena večina proti Pašiću in Pribečeviću, je bil parlament odgođen. Sedaj si prizadevajo Pašić v Beogradu, da bi odkrhal del od novostvorjene večine, Pribečević pa na Hrvatskem, da bi zadržal vsaj del hrvatskih poslancev, da ne gredo v Beograd. Vse je na delu v mrzličnem strahu pred bodočimi dogodki. Ljubljana mora v tem času izpregovoriti odločno besede,

Nedeljski pomenki.

XI.

Naše revije.

Slovinci kažemo na vseh poljih že dolgo časa precej podjetnosti, energije in pridnosti. Tudi organizatoričnega talenta nam nikakor ne manjka, za to na vsak način moramo priznati in z zadovoljstvom ugotoviti, da napredujemo in sicer prav povsod.

Tudi svojo kulturno organizacijo sistematično izpopolnjujemo, vključno vsakim ponesrečenim eksperimentom, ki so seveda neizogibni. A baš ta naša kulturna organizacija ima pa tudi svoje zelo občutljive ahilove pete, katerim ne moremo in ne moremo priti v okom. In ena najbolj občutljivejših so brez dvoma naše — revije.

Pred vojno smo imela svojo periodiko kolikor toliko konsolidirano in jasno usmerjeno. Svobodomiselnost inteligence je imela kar dva prvovrstna leposlovna lista (»Ljubljanski Zvon« in »Slovana«), v katerih so našli prostora tudi informativni poučni in znanstveni članki, dalje široko zasnovano znanstveno revijo (»Vedec«), sijajno pisano in urejevano publicistično revijo (»Naše Zapiske«) in še celo vrsto drugih manjših, mladinski list »Zvonček«, družinski list »Domače ognjišče«, Zofkinige »Domačega prijatelja« in specialnih revij (»Pedagoška« »Popotnik«) i. dr. Enako je vzdrževala in izdajala tudi kato-

liška inteligenca celo vrsto prav dobrih revij (leposlovni »Dom in Svet«, znanstveni »Cas«, mladinski »Vrtece«, dijaški »Mentor« itd.). In končno smo imeli še nekaj neopredeljenih znanstvenih glasil, letopisov, revij itd. (Matični »Zbornik«, zgodovinsko »Carniola« i. dr.). Vzdrževala je vse te liste seveda v prvi vrsti inteligenca. Svodomiselne liste je naročevalo v prvi vrsti učiteljsko, potem profesorji, odvetniki, uradniki, nekaj inteligentnejših trgovcev itd., katoliške pa v prvi vrsti duhovščina. Vsi ti stanovi so bili tedaj razmeroma še precej dobro situirani, zato so lahko in radi žrtvovali mesečno po nekaj kronic tudi za take potrebe in pri nas nikakor že niso bili redki stalni odjemalci, katerim so pošiljala različna založništva enostavno vse, kar je novega izšlo. Revij, skoro bi lahko trdili to, je bilo toliko, da zanje ni bilo mogoče dobiti več stalnih sotrudnj, ker so jih jemali uredniki eden drugemu izpred nosa.

Vojna je pa prinesla tudi v tem pogledu globok preobrat. Inteligenčni sloji so skoro brez izjeme tako obubožali, da ne morejo kriti več niti najmanjših življenjskih potrebščin. Rodbine, kamor je pošiljal prej knjigarnar po par revij in vse nove knjige, po večini ne morejo naročevati in plačevati niti svojega običajnega dnevnika več in se morajo zadovoljevati že s podnaročbo.

To je eno. Drugo je pa silna anarhija, ki je začela zadnja leta v našo knjižno produkcijo. Slovenci smo tako

Gnusna borba mladincev.

Na shodu demokratske stranke sta se dosedaj izkazali zlasti g. dr. Puc in Brnčič s takimi izrazi, ki nam jih ni mogoče objaviti v listu radi čista dostojnosti. Posebno sta se izkazala ta dva gospoda na zadnjem shodu beguncev. Če so mladinci primorani operirati s takimi sredstvi, potem je to znak, da so izgubili pamet. Govorniki Jugoslovanske zajednice nastopajo sicer ostro proti režimu in korupciji v demokratski stranki, toda oni se gibajo v mejah dostojnosti, ker nimajo povoda, da bi se razburjali, kajti Jugoslovanska zajednica si je gotova zmagati, zato se ne poslužuje takih gnusnih izrazov kot g. dr. Puc in g. Brnčič. Prihodnjič naj gospoda javno razglasi, da imajo na shodu demokratske stranke pristop samo odrasli ljudje.

Volilno darilo za javne nameščenice.

Reisner je prinesel poln koš obljub iz Beograda za javne nameščenice. Vse je preračunano na ljubljanske volitve. Mi smo že večkrat trdili, da bodo pred volitvami vrgli javnim nameščencem nekaj peska v oči. Pri zadnjih volitvah so agitirali s koruzo, sedaj pa s sladkorjem. Povdarjamo, četudi bi javni nameščenci dobili nabavne prispevke, zato niso dolžni izrekat nobene hvale, najmanj pa glasovati in s tem izrekat zaupnico onim, ki jih tako neusmiljeno tepejo. Vlada je dolžna, da plača javne nameščenice tako, da bodo mogli živeti. Ako še ni dovolj žalostnih izkušenj, ako še ni bilo dovolj trpljenja, potem naj javni nameščenci le volijo demokrate in se dajo od njih še naprej šibati. Toda mi mislimo, da je kupa polna in da bodo javni nameščenci obračunali s tistimi, ki jim nočejo dati kruha, ki so si ga krvavo zaslužili.

Klerikalcem gre trda.

Da gre klerikalcem pri teh občinskih volitvah zelo trda, to dokazuje njihova nervoznost, s katero so posegli v volilni boj v zadnjem času, ko se jim vse punta. Puntajo se jim komunisti, puntajo se jim socialisti, puntajo se jim lastni obrtniki in podjetniki, ki na nasprotnih shodih izjavljajo, da za klerikalno listo ne bodo glasovali. Po prvih dnevih navdušenja, ko se je proglasila na shodu v Uniju kandidatna lista »Zveze delovnega ljudstva«, je kmalu prišlo streznenje. Zato pa je bilo merodajnih več vzrokov, o katerih na tem mestu ne bomo razpravljali. Le toliko splošno pripominjamo, da ogenj in voda še nikoli nista vkup šla.

Napredna Ljubljana.

volilni dnevnik iz Praprotnikovega fonda dela največjo propagando za »Črno« Ljubljano. Vse napade osredčuje na napredno Jugoslovansko zajednico, dočim klerikalce pardonira.

»Samo norci poljubijo bič, ki jih tepe.«

Tako je zapisal »Slovenec« od sobote, ki je to adreso napačno naslovil. Nasloviti bi jo moral na svoje zavestne komuniste, kajti samo komunisti morejo biti tisti norci, ki poljubljajo sedaj klerikalni bič, ki jih je dne 24. aprila leta 1920 tepel na Zaloški cesti.

Shodi »Jugoslovanske zajednice«.

V NEDELJO, DNE 26. NOVEMBRA:

Ob pol 11. uri dopoldne za šentjakovski okraj v gostilni »pri Češnovarju« na Dolenjski cesti.

VOLILCI, VSI NA SHOD!

Gospodarstvo.

¶ Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi po deželi sledeče poučne sestanke in predavanja v prvi polovici decembra: 1. V nedeljo, 3. decembra v Rovtjah (pom. okr. ekonomata Matjašič o pravilnem obrezovanju, čiščenju, gnojenju sadnega drevja, o ravnanju z moštom), v Kostanjevici (pom. okr. ekonomata Ambrož, o racionalnem gnojenju) in v Starem trgu na Štajerskem, v župnišču (okr. ekonom Wernig, o perutinarstvu in prašičreji). 2. Na praznik, dne 8. decembra v Mežici na Koroškem (okr. ekonom Wernig, o uporabi umetnih gnojil, o oskrbovanju travnikov in umni živinoreji). 3. V nedeljo, dne 10. decembra v Prevaljah (isto predavanje), na Uncu (pom. okr. ekonomata Matjašič, o živinoreji). 4. V ponedeljek, dne 11. decembra v Logatcu, v sredo, dne 13. decembra v Gornjivasi in v četrtek, dne 14. decembra v Gor. Logatcu (praktični tečaj o obrezovanju sadnega drevja, pom. okr. ekonomata Matjašič).

¶ Posvetovanje o novi uvozni carinski tarifi. Gremij trgovcev v Ljubljani vabi na posvetovanje o novi uvozni carinski tarifi vse svoje člane — trgovce z urami, dragulji, zlatom in srebrom, z glasbilo, s papirjem, pisarniški potrebščinami, knjigami in umetnimi izdelki ter galanterijskim, norinberskim in kratkim blagom za ponedeljek, dne 27. t. m. ob 7. uri zvečer v gremijski pisarni. Točnost je neobhodno potrebna. Načelnikov namestnik.

¶ Terjatve in dolgov pri državljanih vabih na posvetovanje republike. V »Službenih Novinah« z dne 15. novembra t. št. 256 objavlja generalni inšpektorat ministristva financ razglas z dne 11. novembra 1922, l. br. 25.214, glasom katerega imajo tekom štirinajstih dni po objavi, torej do 29. t. m. vsi oni, ki imajo terjatve ali dolgove napram državljanom čehoslovaške republike, te svoje terjatve in dolgove prijaviti generalnemu inšpektoratu ministristva financ v Beogradu. Prijave morajo obsegati: 1. Navedbo, ali se prijavlja terjatev ali dolg. 2. Ime (firmo) upnika ali dolžnika, točen naslov (pokrajina, okraj, občina) in državljanstvo upnika ali dolžnika. 3. Ime (firmo), točen naslov in državljanstvo čehoslovaškega upnika ali dolžnika. 4. Stanje dolga ali terjatve s pripadki a) dne 26. februarja 1919, b) 30. junija 1921, c) zadnje stanje (navesti je tudi datum),

5. dogovorjeno obrestno mero. Vsi zainteresirani se opozarjajo, naj te priloge ne zamude, ker je velikega pomena.

¶ Izboljšanje prometa. Vsled prenatrpanosti zagrebške državnega kolodvora je bilo pred dvema dnevi ustavljeno sprejemanje pošilk za zagrebške industrijske tire. Južna železnica ne sprejema več takega blaga, a tudi državna železnica namerava uvesti to omejitev. To je povzročilo v tamkajšnjih industrijskih krogih veliko nevoljo, četudi trdi železnica, da bo stanje trajalo le malo časa.

¶ Avstrijske republikanske zlato krone. Avstrijski parlament je sprejel zakon, po katerem se bodo v bodoče koval avstrijske zlato krone po 10. 20 in 100 kron z avstrijskim orlom, napisom »Republik Oesterreich« in letom izdelave. Na drugi strani novca pa bo v sredi lovorovega venca označba vrednosti »100 Kronen«, »20 Kronen« ali »10 Kronen«, okoli venca pa napis v nemškem jeziku: 2052 kron = 1 kg novčnega zlata (900/1000 čistote). Ostali predpisi so neizpremenjeni.

¶ Povišanje železniških pristojbin v Avstriji. Z 20. novembrom je povišana minimalna prevoznina in postranske pristojbine približno za 200 odstotkov. Povprečno podražanje od konca septembra t. l. znaša 1400 odstotkov. Ležarina za blago znaša sedaj 3000 K za vagon in uro do 24 ur, čez 24 ur 4500 kron za vagon in uro.

¶ Uvoz žita v Italijo prost. Italijanska vlada je podaljšala veljavnost kraljevega dekreta, s katerim je odpravljena carina na uvoz žita v državo.

¶ Dinarji pri potovanju preko tujega teritorija. Pri potovanju iz enega kraja naše države v drugi preko tujega teritorija, sme imeti dotični potnik s seboj samo 1000 dinarjev.

¶ Devize za plačilo vožnje izvoznega blaga. Banke, ki so upravičene trgovati z devizami in valutami in ki zavarujejo izvoz, smejo izročiti izvoznikarjem potrebne devize za poravnavo prevoznih stroškov za izvoženo blago brez posebnega dovoljenja deviznega odbora. Izvozniki pa morajo devizne menjave za vožnjo porabljenih deviz predložiti zajedno z utemeljenjem zavarovanih valut. Devize, kupljene v svojo plačila prevoznih stroškov, se ne smejo porabiti v kake druge namene.

Dnevne vesti.

Stavbinski delavci za Jugoslovansko zajednico. Sinoči se je vršil v restavraciji »Zlatorog« shod stavbinskih delavcev, ki mu je predsedoval predsednik društva stavbinskih delavcev Narodno-socialne Zveze g. Gorenc. Za njim je prvi govoril narodni poslanec Brandner o veliki važnosti ljublj. občinskih volitev za naše delavstvo. Odločno je obsodil črno in rdečo internacionalo, katera nima smisla za interese našega delavstva. Povdarjal je, da bo narodnosocialistična stranka v obč. svetu ljubljanskem v smislu svojega programa štela predvsem interese našega domačega delavstva. Tudi naš splošni politični položaj zahteva, da v Ljubljani zmaga Jugoslovanska zajednica, ker za delavca ni vseeno, kdo vlada v Beogradu. Potem je govoril g. Tomc, podpredsednik zidarskega in tesarskega društva, ki se je istotako izrekel za Jugoslovansko zajednico, ker je v njej poleg ostalih naprednih strank zastopana tudi narodno-socialistična stranka.

Tudi bivši komunist g. Šurk, ki se je nato oglasil k besedi, je soglašal z izjavami govornikov. Končno besedo je imel g. Gorenc, ki je navdušeno med velikim odobravanjem priznal, da vse glasuje za Jugoslov. zajednico, to je zadnja škrtinica. Zbor je odločno obsodil one plačance, ki so delavstvo prodali klerikalcem s tem, da so se z njimi zvezali. To pa zategadel, ker so klerikalci kapitalistična stranka in nasprotniki štrajkov.

— Koncert v proslavo narodnega praznika. Ljubljanska sekcija Jugoslovanskega združenja priredi 1. dec. ob 8. uri zvečer v »Unionovi« dvorani koncert v proslavo narodnega praznika. Sodelujejo ljubljanski pevski zbori in godba dravske divizije. Spored koncerta: 1. Antonin Dvořak: Legende, op. 59, št. 1, 2, 3, 4. Izvaja orkester muzike dravske divizije. Dirigent kapelnik g. dr. Josip Čerin. 2. a) St. Mokranjac: More izvor voda (rukovet). b) A. Foerster: Z glasnim šumom s kora.

pereča. Gotovo bi pa ne bilo odveč, če bi se izprožila v vseh teh stvarah povsem resna debata, ker vprašanje naših revij prihaja v vedno večjo krizo, na drugi strani je pa zopet jasno, da brez njih ostati ne moremo in ne smemo. In kdo ve, če jih ne izgine že s prihodnjim letom vsaj polovica?

Sokrates:

Protestni shod „lntvernov“.

Ce psu na rep stopiš, zacvili. Tako je Peter Kuštrin z opisom kapitalnega eksperimenta lntvernov zadel v živo. Večinoma so zakonske žene, katerim so v nedeljo popoldne možje pri kosilu servirali podlistek, pilale kot divje mačke. Le malo jih je previdno molčalo, iz strahu pač, da si ne bi zaslužile pridevka »lntvern«. Ubogi Peter Kuštrin od pondeljka pa do danes ni varen niti doma, niti na cesti pred insulti razkačenih lntvernov. Doma je grmel in treskal. Žena mu je odpevala stanovanje in hrano — (plačo ji mora seveda prvega decembra vseeno do vinarja odšteti) in mu je dovolila, da se vrže v naročje drugi ženski, ki ga bo razumela in mu odpravljala napake z lepo in dobrohotno besedo. Kuštrin je moral v Kanoso. Da sta se z ženo pobotala, je moral pred vso žlahtno slovesno obljubiti, da se ne bo tozadevnih zadev, ki odkrivajo svetu zakulisne re-

(V spomin skladatelja 85 letnice.) c) St. Binički: Divna noč. Mešani zbori. Poje pevski zbor »Glasbene Matice«. Pevovodja g. ravnatelj Matej Hubad. 3. a) O. Dev: Tihi veter od morja. b) O. Dev: Hrepenenje. Moška zbor. Poje pevski zbor Zveze jug. železničarjev. Pevovodja g. Mirko Premrl. 4. a) St. Premrl: Medved z medom. b) O. Dev. Njega ni. Mešana zbor. Poje glasbeno društvo »Ljubljana«. Pevovodja gospod Marko Bajuk. Odmor. 5. a) J. Hatze: Bi me majko bi. (Macedonska narodna.) b) J. Hatze: Oj, devojka mala. (Srpska narodna.) Mešana zbor. Poje pevsko društvo »Slavica«. Pevovodja g. Anton Ravnik. 6. a) E. Adamič: Tožba. (Kaj to je Mojca?) Moški in mešani zbor. b) St. Premrl: Na dan! Moški zbor. Poje pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Pevovodja g. Zorko Prelovac. 7. E. Adamič: Molitev, koral za moški zbor s spremljevanjem fanfar. Pojo ljubljanski združeni v Zvezi slov. pevskih zborov včlanjeni moški zbori, spremlja muzika dravske divizije. Pevovodja: Zvezni pevovodja g. Zorko Prelovac. — Po koncertu prosta zabava.

— Poglavlje o kulturni in pravni državi. Najvišjega stremeljenja vredna je kulturna in pravna država. V taki državi pospešujejo vodilne osebe blaginjo lastnih državljanov ter jih navaajo v blagohotnem postopanju do čim najpopolnejše stopnje pravstvene prostosti. Zato se razvijajo v njej znanost in umetnost, razvija in kultura ter vse panoge gospodarstva in industrije, saj ima vsak posameznik zajamčene pravice v zakonu. Pri nas pa ne pride do pravega napredka države v omenjeni smer, ker ovirajo marsikaterikrat merodajni činitelji za malenkostnimi nazori razvoji. Za primer služi sledeče dejstvo! V Mariboru se je po silnih težokah, ki jih je bilo treba premagati, ustanovila srednja kmetijska šola. Vse je bilo v najlepšem teku. Oddelek za kmetijstvo v Ljubljani je zahteval od višjega šolskega sveta pridelitev profesorjev iz drugih srednjihšolskih zavodov ter predlagal posameznike, ki so izjavili, da so pripravljeni poučevati na šoli. Namesto, da bi šolski svet z vsemi močmi podpiral novi kulturni zavod, mu je deloma odrekal pomoč iz razloga, da imajo nekateri izmed predlaganih gospodov že na lastnem zavodu precej nadur ter ne smejo prekoračiti osemurni maksimum. Med drugimi, ki jih je oddelek za kmetijstvo predlagal, sem bil tudi jaz morda zato, ker me g. agrarni svetnik R. osebnost pozna in mi je štel v dobro, da sem mu predal svoj čas kot učitelj na viničarski šoli v pre-sojo rokopol za učno knjigo iz zemlje-merstva. Toda bodi tako ali tako, višji šolski svet mi je predavanja na srednji kmetijski šoli dovolil le v izmeri ene tedenske ure, mesto predpisanih treh, češ, da imam že na gimnaziji sedem nadur! Seveda sem pod takimi pogoji odklonil poučevanje na zavodu, dasi ravno so se vršili sprejemni izpiti že pod mojim vodstvom. S tem pa sem dobil proste roke, da dokazem na slučju, da se ne plaši višji šolski svet izdati tudi nezakonitega odloka, da mi pokaže svojo nenaklonjenost. Po odloku min. prosvete Služb. Novine br. 15760 od 27. nov. 1922. se namreč šteje v maksimum nadur le faktične nadure, ne pa tudi razredništvu, ki se sicer honorira za dve uri. Ker sem letošnji slučajno razrednik v osmem razredu, imam le pet faktičnih nadur ter bi smel po odloku ministrstva prosvete prevzeti na srednji kmetijski šoli še predpisane tri ure matematike. Tako prezira višji šolski svet celo ministerstvalne naredbe, četudi trpi šola in kultura. Marsikaj bi mogel še pripomniti

či zakonskega življenja, nikoli več dotaknil s svojim strupenim peresom. Šel je torej v pokoj in v sebi čutil moralno dolžnost, da tam, kjer je on nehal, nadaljuje.

Dopust imam slučajno in sem šel včeraj dopoldne po Pogačarjevem trgu gledat, kako padajo cene raznim živilim. Na sredi trga zagledam velik krog žensk, v sredi kroga pa je na malem vozičku stala razjarjena gospa nekega višjega državnega uradnika, vsemu mestu znana, da pride na trg ob osmih zjutraj in gre s trga šele ob pol 12. dopoldne, da tam poleg kupovanja redno vsak dan s svojimi prijateljicami obere do kosti vse ljubljanske novoporočene pare. Čul sem od daleč njen gromovit glas: »Lumparijam Petra Kuštrina mora biti že enkrat konec, zato Vas vabim na protestni shod zakonskih žen, ki se vrši takoj sedaj v Mestnem domu! Ljudje božji! Ne morete si misliti, kako so se vsipale množice proti Mestnem domu. Bila je hujša gneča kot takrat, ko so se kmetje puntali pred gradovi svojih izkoriščevalcev in še mnogo več drena ko na volilnih shodih »Jutrovcu«. Hišnik Mestnega doma je ves prestrašen — brez dovoljenja predsedstva mestnega magistrata in policije odprl veliko dvorano, katero so množice polnile in polnile. Pol ure je preteklo, dvorana je bila nabito polna razjarjenih prvoboriteljic za varstvo ženskih pravic v zakonu, stale so

k omenjenemu odloku višjega šolskega sveta. Toda vzdržati se hočem vsake nadaljnj kritike, ker upam, da bodo vendar že enkrat začeli merodajni činitelji presojeti vsako stvar »in melius« ne pa dosledno »in peius«. — Fran Bračun, profesor.

— Velikodušen dar. Dr. Grga Tuškan veleposelnik v Sisku, je daroval tamkajšnjemu krajevemu odboru Jugoslovanske Matice 1200.000 kron.

— Razpisano zdravniško mesto. Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje službo okrajnega zdravnika pri okrajni sanitetni upravi v Celju v IX. odn. VIII. odn. VII. čin. razredu državnih uradnikov. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— Ustanove za obrtnike in vdove obrtnikov. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani razpisuje za leto 1922 a) deset ustanov za onemogle uboge obrtnike ali trgovce in sicer pet po 100 Din in pet po 50 Din, b) pet ustanov po 45 Din za onemogle uboge vdove obrtnikov ali trgovcev. Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 6. decembra 1922. Priloži naj se jim od občinskega in župniškega urada potrjeno dokazilo, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prošilka onemogla vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

— Važno za družine umirlih državnih uslužbencev in za služe državnih oblastev (uradov). Ministrstvo financ je obvestilo finančno delegacijo, da je ministrski svet v sporazumu s finančnim odborom narodne skupščine sklenil, da pripada od 1. oktobra 1922 dalje družini umrlega državnega uslužbenca poleg posmrtnine tudi enomesečna drag. doklada umrlega, ako je imel za svojega življenja pravico do te doklade in v kolikor obstoje krediti v budžetu za leto 1922-23. Dalje se je bistveno izpremenilo določilo čl. 28, t. 6 zakona o drag. dokladah z dne 28. februarja 1922. Dočim so bili po starem besedilu izključeni od rodbinskih dokladov vsi služe z imetjem, od katerega so plačevali na leto več nego 5 Din neposrednega davka, je z veljavnostjo od 1. oktobra t. l. razlikovati: 1. služe z najmanj petletno nepretrgano državno službo izgube rodbinsko doklado le, če plačujejo od imetja več nego 30 Din letnega davka, 2. služe z manj kot petletno službo pa, če plačujejo v mestih več nego 10 Din, a v trgih in vaseh več nego 5 Din, 3. pri slugah, ki nimajo družnega imetja, kot samo hišico z enim stanovanjem in v tem stanovanju prebivajo, se davek, ki ga plačujejo za to stanovanje, v obče ne jemlje v ozir.

— Planinski odbor. Pri konstituiranju planinskega odbora, katerih člane je imenoval oddelek za kmetijstvo, je bil izvoljen za načelnika za politični okraj Kamniški gospod Anton Cerar, posestnik iz Kamnika, za politični okraj Kranjski gospod Ivan Meršol, posestnik v Kovorju in za politični okraj Radovljški gospod Ivan Ažman, posestnik v Hrašah.

— Vloge na tekoči račun pri Mestni hranilnici ljubljanski. Kakor se nam poroča, je ministrstvo trgovine in industrije dovolilo, da sme Mestna hranilnica ljubljanska poleg hranilnih vlog sprejemati tudi vloge na tekoči račun. Glej inserat v današnji številki lista!

— Naslov dvornega dobavitelja je dobil lastnik svetov. šampanjske tvornice Clothar Bouvier v Gornji Radgoni.

— Nagrada za izsleditev tatu. Svoj čas smo poročali, da je trgovcu Jančarju v Divači ukradel njegov hlapec voz in konja ter se odpeljal v Jugoslavijo in kakor se sumi, bržkone v cer-

še po hodniku in mnogo jih je moralo oditi zbog pomanjkanja prostora domov kosilo kuhat. Na govorniški oder stopi zopet že omenjena sklicateljica shoda in predlaga, naj predseduje žena Petra Kuštrina. Viharano navdušenje in neponohajoče ploskanje je zaorilo po dvorani. Živela Kuštrinka! Živela trpinka! Živela, živela! — Komaj, komaj se je perila, od strahu do ušes kot rak rdeča Kuštrinka do odra. V srcu ji je milo zaigralo. Spoznala je, da sočustvuje z njo ogromna množica žen in je čutila, da ji je izvolitev za predsednico shoda v zadovoljenje za vse nerodnosti njenega moža. Solze so ji orosile oči in s tresočim glasom je izpregovorila: »Slavni zbor! Ljube sotripinke! Otvarjam današnji shod — (ki pa mora biti kratek, ker bi sicer ne bilo kuhano kosilo do dveh in bi zopet mož naš man rentačil), se Vam zahvaljujem za zapuinanje ter podeljujem besedo gospej kancistovi M. A. Ta stopi k govorniški mizi, se odkaljša in začne: »Drage zborovke! Zbrale smo se, da enkrat za vselej povemo vsemu svetu na glas, da nikakor, nikoli in nikdar, pod nobenim pogojem ne dopustimo, da bi kdorkoli, kadarkoli in kjerkoli blatil naše poštenje, našo čast, našo zasmeševal in brskiral po časopisju ter odkrival tajnosti svetega zakona kot je to storil Peter Kuštrin! Mramranje in ogorčenje med ljudstvom. Klici: »Fuj Peter Kuštrin! Sram ga bodi! Žena, spodi ga!

knjsko okolico. Kdor izslediti tatu dobi 300 dinarjev nagrade. Tat je star okrog 45 let in je grbast. Ukradeni konj je sive barve.

— »Tatvina jermenov«. Pod tem naslovom smo prinesli v 237. številki vest, da je gospod Franc Grašin, čevlarski mojster v Kapli p. Sv. Jur ob Taboru, pokradel več jermenov. Kakor pa izvemo sedaj, ta vest ne odgovarja resnici ter jo lojalno popravljamo.

— Dete v paketu. Dne 22. t. m. so cariniki v Boh. Bistrici našli v brzo-vlaku Trst—Dunaj paket, v katerem se je nahajalo mrtvo dete moškega spola. Trupele so prenesli v mrtvašnico v Boh. Bistrici.

Ljubljana.

— Pisarna centralnega volilnega odbora »Jugoslovanske zajednice« se nahaja v ljubljanskem Narodnem domu, pritličje, desno. — Tam dobe zaupniki krajevnih volilnih odborov NSS in dr. Ravniharjeve skupine vsak delavnik od 4. do 7 ure popoldne vse potrebne informacije. Tam je vlagati vse vloge, zadevajoče volilne agitacije. Krajevnim odborom so v pisarni na razpolago volilne tiskovine, kakor vabila za shode itd.

— Promenadni koncert muzike dravske divizijske oblasti v »Zvezdi« pod vodstvom kapelnika dr. Čerina. — Spored: 1. Breznik: »Hribarjeva« koračnica. 2. Massenot: Uvertura k operi »Kralj iz Lahor«. 3. Čizek: »Iz srpske šume i utrine«. 4. R. Wagner: Velika fantazija iz muz. drame »Valkira«. 5. Pahor: Slovenski svet, zbirka slovenskih pesmi.

— Amerikanska moka. Tvrđki Alojzij in M. Zorman ter Nickelsbacher i Smrkolj sta dobili ameriksano moko. Cena, ki se je uradno ugotovila kot primerna, znaša pri prodaji na drobno 23.80 K.

— Shod strokovne organizacije hotelirskih in kavarniških uslužbencev se vrši, dne 28. t. m. ob 1. uri zjutraj v restavraciji »Zlatorog«. Člansko izkaznico je prinesiti s seboj. Shod je strokoven in nepolitičen, zato je v tej stroki nezaposlenim vstop ni dovoljen. Odbor.

— Umrl je v Rožni dolini št. 9, trgovec in posestnik gospod Milan Škerlj. Pogreb se vrši danes popoldne ob pol 4. uri na pokopališču k Sv. Križu. Naj počiva v miru!

— Dvigalo ga je udarilo. Slugo Lovrenca Pirnata, ki je zaposlen pri tvrdki I. C. Mayer, je udarilo dvigalo tako močno po glavi, da je zadobil težke poškodbe. Pripeljali so ga v bolnico.

— Preskrba za zimo, to je v sedanjem času menda prva skrb raznih dolgostranežev, zato se čuje skoro vsak dan o tatvinah razne obleke. Iz hleva na Cesti na loko štev. 4, je bilo hlapcu Jakobu Omerza iz odprtega kovčka ukradena črna suknena obleka, bela srajca in 1 in pol škatle ogrskih cigaret, v skupni vrednosti 4400 kron. Tatvine sumljiv je neki mladenič.

Maribor.

Zlato poroko sta praznovala včeraj, v soboto, g. Kristof Felber in njegova soproga Leopoldina.

Cene surovih govejih kož so padle v Mariboru v enem tednu od povprečno 75 na 34 kron. Pri usnju pa se padanje še prav nič ne pozna.

Mutec, ki govori. Pred mariborsko poroto bi se imel zapovarjati neki Lichtenwalner radi umora svoje žene. Razpravu pa so preložili, ker je morilec trdil, da ni pri zdravi pameti. Da bi bila njegova trditve verjetnejše, je cela dva meseca simuliral, da je mutast. Te dni pa je dobil mutec zelo slabo prižganko,

Dol ž njim! Fuj Kuštrin! Ko se je poleg legel hrup, je govornica nadaljevala: »Me, ki od prvega dne v zakonu pa do groba vsaki dan in vsako noč skrbimo za dobrobit moža in družine, me, ki podpiramo, kakor pravi pregovor, tri vogle hiše, naši možje samo enega, ne dopustimo nobenih sramotnih več. Možje je nas zanemarjajo, žive za društva in delajo za narodov blagor, me pa čepimo doma, kuhamo, peremo, likamo ter delamo iz starih oblek in klobukov nove. Dela vedno čez glavo, naši možje pa nam prvega okrnejo plače, posedajo po gostilnah, hodijo natrkani domov in nas potem še zmerjajo. Zahtevamo enake pravice kot možiki! Burno, dolgotrajno odobravanje. Medklici: »Ne tiščite me tako k oknu, v cekarju so se mi vsa jajca zmečkala! V ozadju dvorane pridušeno zajepe v košari petelin svoj »kikiriki«. Govornica nadaljuje: »Zahtevamo, da naši možje drže pri poroki dano obljubo zvestobe in smatramo vsako žensko, ki bi se hotela z našimi možmi samo le v mislih pečati, za ničvrednico in izvržek človeške družbe. Zato zahtevamo dalje, da možje brez našega spremstva v večernih urah ne smejo iz hiše. Vse v boj za naše pravice! Ogromno odobravanje je sledilo temperamentnim izjavam govornice. K besedi se je oglasila še žena bančnega uradnika K. in je predlagala, da se zaradi pozne ure — bila je že ena popoldne — izvoli pripravljati odbor za

da je naenkrat začel — govoriti. Zabaljal je nad slabo prežganko tako, da bi paznika vesled samega presenečenja kmalu kap zadela. Ta čudež mariborskemu sodišču tako ugaja, da ga bodo pokazali — porotnikom pri prihodnji porotni obravnavi.

Celje.

Koncert kofa jugoslovanskih sester v Celju, ki bi se bil moral vršiti sinoči v soboto v Narodnem domu, je bil preložen na soboto 9. decembra.

Občni zbor Dijaške kuhinje v Celju se vrši dne 1. decembra ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma.

Električne naprave namerava mestna občina celjska tako razširiti, da bo mogla rastočim zahtevam prebivalstva po električnem toku v polni meri ustreči. Zato se pozivljajo vsi interese, da pri mesni elektrarni prijavijo do 10. decembra t. l. pismeno svoje želje, tičeče se novih električnih in razširjenja že obstoječih instalacij. Avtomobile, tricalke, motocikle in bicikle morajo na mestnem magistratu prijaviti do 1. decembra vsi lastniki, ki bivajo v območju mesta Celja. Prijava se izvrši osebnost v sobi št. 9 med uradnimi urami od 9. do 12. ure dopoldne. Kdor bi to opustil, bo najstrožje kaznovan.

Mladeniči rojstnega letnika 1903 bivajoči v območju mesta Celje se morajo najdalje do 2. decembra t. l. zglasti na mestnem magistratu v sobi št. 9 med uradnimi urami od 9. do 12. opoldne. Zglasti se morajo v svrhu vpisa v rekrutni seznam. Odsotne mladeniče morajo prigrisati sorodniki. Proti vsem, ki tega ne bi storili, se bo postopalo po zakonu.

Martinov večer ženske podružnice CMD je vrgel s prirejeno zbirko okrog 10.000 kron, katere prejme naša prepotrebna šolska družba.

Vinogradniki, ki še niso prijavili letošnje zaloge vina pri finančni kontroli naj to store vsaj do konca meseca novembra, ker bodo v nasprotnem slučaju občutno kaznovani.

Gremij trgovcev za pol. okraj Celje pozivlja vse trgovce brez razlike v pol. okraju Celje, da imajo svoje trgovine na državni praznik 1. decembra zaprte.

Sokolstvo.

Sokolsko društvo Moste pri Ljubljani naznanja svojemu članstvu, da se na 26. t. m. sklicani izredni občni zbor preloži na nedoločeni čas. Zdravo! — Odbor.

Dramatični odsek Sokola Moste priredi v nedeljo, dne 26. t. m. v telovadnici na Seli veseloigro v treh dejanjih: »Navadni človek«. — Vabimo k obilni udeležbi.

Gledališče in glasba.

Sprememba opernega repertoarja. V torek, dne 28. t. m. se poje v opernem gledališču namesto »Sevilskega brivca« Smetanova »Prodana nevesta«. Red A. Pevci ljubljanskih pevskih zborov! Ne pozabite, da se vrši danes v nedeljo dopoldne v pevski dvorani Glasbene Matice važna pevka vaja (ob 10. uri tenor), ob pol 11. uri bas) za Adamičev koral: Ti, ki si nas ustvaril, katerega pojemo na koncertu v proslavo narodnega praznika, dne 1. decembra v Unionu! Vsi in točno! Odbor »Zveze«.

Dramska sekcija dijaškega društva S. J. S. U. »Preporod« v Ljubljani goštuje zopet v nedeljo, dne 26. t. m. v »Sokolskem domu« na Viču z Gogoljevo komedijo »Ženitev« in z Murnovim

ustanovitve »društva zakonskih žen« za varstvo svojih pravic« ter je pozvala vse navzoče zborovke, da soglasno sprejmo sledečo resolucijo:

Na dne 24. nov. l. 1922 spontano sklicanem shodu v Mestnem domu zbrana množica zakonskih žen javno protestira proti podlistkom Petra Kuštrina v »Jugoslaviji«, v katerih je sramotil naš stan in blati našo poštenje ter pozivamo drž. pravdnštvo, da uvede proti njemu kazensko postopanje. Zahtevamo dalje, da cenzura vsak tak poverjeničnost za soc. skrbstvo in za pravosodje, da nemudoma vse potrebno ukrene za uvrstitev besede »linitvern« kot psovko in kaznjivo besedo v kazenski zakonik. Žena Petra Kuštrina je dala resolucijo na glasovanje. Sprejeta je bila z gromovitim odobravanjem ter so bili izvoljeni trije najhujši linitverni, da oddajo resolucijo na pristojna mesta, nakar je bil shod zaključen. Jaz sem ves čas neopažen stal za gledališčem lutk, dobro poslušal in zapisal govore ter resolucijo, z namenom, da jih objavim. Peter Kuštrin je justificiran. Kakšno kosilo so jedli v petek popoldne ob dveh zakonski možje, je pa čudno in zanimivo vprašanje. Tozadevna sporočila sprejemam radevolje na naslov »Sokrates, poštno štečje Ljubljana, glavna pošta. Priobli jih bom, da bo v nedeljo jeza še večja! Peter Kuštrin, ti se pa smeji!

»Napoleonov samovar«. Pri predstavi sodeluje lastni društveni orkester. Ker so vloge prav srečno razdeljene, obeta biti predstava jako zanimiva, na kar cenjeno občinstvo opozarjamo! Začetek točno ob 8. uri zvečer. Blagajna se odpre ob pol 8. uri.

Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Skupna pevka vaja (za mešani zbor) se vrši v ponedeljek, dne 27. t. m. ob tri čert na 6. zvečer. Vslad bližnjih koncertnih nastopov polnoštevila vdeležba nujna! Odbor.

Marionetno gledališče v Mestnem domu igra danes ob 15. in 18. uri literarno znamenito igro za lutke: »Doktor Faust«.

Društvene vesti.

Podoficirsko podporno društvo območja Dravske divizijske oblasti v Ljubljani priredi na dan 30. novembra t. l. v veliki dvorani hotela »Union« plesni večer pod pokroviteljstvom Komandanta Dravske divizijske oblasti pukovnika g. Mil. Vučkoviča. Sodeluje godba Dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom kapelnika g. dr. Čerina. Odbor vabi vse gg. rez. oficire in bivše daljeslužbece podoficire k tej prireditvi. Vstopnina 10 dinarjev za osebo. Začetek točno ob pol deveti uri. Čisti dobiček je namenjen za podporo podoficirskih družin. — Ako se komu ni dostavilo vsled nevednosti naslova vabila, naj ga blagovoli zahtevati pri naredniku Sesič-u v vojašnici Vojvode Mišiča, objekt XIV. (belgijska vojašnica). — Vstop dovoljen samo vabljenim. Odbor.

Sport in turistika.

S. K. Primorje rez: S. K. Svoboda Ljubljana, Danes popoldne ob pol 5. uri igra S. K. Svoboda Ljubljana proti rezervi Primorja. Ker se je Svoboda Ljubljana zadnji čas ojačila, bode tekma zanimiva.

Hazena S. K. Primorje: Hazena S. K. Svoboda Moste, Danes popoldne ob pol 2. uri igra hazena (rokomet) Primorja za hazeno Svobode Moste. Tekma obeta biti nadvse zanimiva, ker se bodefata merila približno enako močna nasprotnika. Obe tekmi se vršita na igrišču S. K. Primorja ob Dunajski cesti.

Gabrijel Lumbar

učitelj

Vera Maly

poročena.

Ljubljana Selo-Moste

Kino Tivoli: samo še danes, »Atlas« I. del.

Od 27. nov. »Atlas« II. del. Vel. senzacija! Od 29. nov. »Atlas« III. del. Vel. senzacija!

Prednaznani od 30. nov. do 3. decembra v pet-dejanski burki, 7 let nesreče

Boletine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Čudeli se bodefata! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljše kakor francosko žganje priljubljen že čez 25 let. S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali 1 špecialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnat ali 12 špecialnih steklenic 208 dinarjev s 5% razpošilja lekarnar Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatr št. 357, Hrvatsko.

Schapirograph-role The Rex Co. Ljubljana.

Kožuhovina

svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila

po znižanih cenah

A. ŠINKOVIC nasl. R. SOSS

LJUBLJANA, Mestni trg šte. 19.

Zakaj? Zato ker je velikansko množino sukna, platna, perhenta in hlačevine prejela iz

inozemskih tovarov, ter prodaja po čudovito nizkih cenah veletrgovina R. Štermecki, Celje, št. 358. Cenik s tisoč slikami zastoni.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

Nov umor.

Viljem Morris je s skrbnim obrazom in globoko zamišljen stopal proti svojemu domu. Mladi mož pa je imel zato tudi vzroka dovolj, ker vsi njegovi ogleduhi so mu poročali, da se od njega opisana dekle ne nahaja v Westendu. Toliko bolj se je začudil, ko mu je ob prihodu domov prišla stara kuharica veselega obraza naproti in mu dejala:

»Gospodična se je vrnila, gospod Viljem!«

»Hvala Bogu!« je olajšan vzdihnil Viljem. »Tako jo hočem govoriti z njo.«

Ko pa je stopil v sobo svoje tete, mu je povedala služkinja, da želita gospa in gospodična Morrisova ostati nemoteni. Oblak nejevolje je za trenotek legel na visoko čelo mladega moža, toda takoj se je umaknil rahlemu nasmešku:

»Elen me hoče kaznovati. Ima tudi prav in danes rajše ne bom govoril z njo, ker sicer bi lahko postal omahljiv. — Danes ne, nikakor! Danes sem v oblasti svoje druge narave, katera me vleče z neodoljivo močjo za seboj. Proč moram, slediti ne-dremagljivji svoji težnji. Danes zvečer — danes zvečer — bo novo dejanje — — —«

Hitro je Viljem zapustil hišo.

»Dobro je, da se je Elen vrnila. Danes potrebujem popolnega duševnega ravnovesja, vse prisatnosti duha. Dobro namreč vem, da čakajo zasledovalci name, dobro vem, da bodo poglani psi za menoj. In vendar bom izpeljal svojo predrzno namero! Hočem in kadar hočem jaz, ni zame nobene ovire!«

Hitro je korakal proti Themi. V njeni bližini je izginil v ozki ulici, ki je vodila k pobrežni cesti.

Mrak je legel na zemljo in zavil Themsine bregove zopet v svoje krilo. —

Čudno! — Dances se je nahajalo v Whitechaplu le majhno število policistov, medtem ko jih je bila v grajskem drevoredu cela skupščina. Povsod, v bišnih vejah, za drevesi vrtov, da celo za cestnimi vodnjaki si lahko opazil dolge, ravne plašče in črno-pokošene čelade od policistov, medtem ko je večje število patrol hodilo po drevoredu gori in dol.

Iz neke hiše ob cesti je bilo večkrat slišati zamolklo lajanje in renčanje. Tukaj se je nahajal detektiv Davis in policijski ravnatelj sam, nekoliko policajev pa je s težavo krotilo oba dva zverinska psa.

Poličjski ravnatelj in Davis sta sedela v vratarski sobici, odkoder sta lahko z nekaj koraki dosegla cesto.

»Trdno sem prepričan, da poteče današnja noč popolnoma mirno.« je dejal Davis, ki je ravnatelj s kritičnim pogledom premeril razporedbo stražnikov na cesti, v kolikor jo je mogel pregledati s svojega mesta.

»Upajmo!« je odvrnil policijski ravnatelj. »Če bi se danes proti našemu pričakovanju dogodilo v Grajskem drevoredu kaj nenavadnega, potem lahko mirnega srca prosiva za vpo-kojitev!«

»Ničesar nenavadnega se ne more zgoditi, gospod ravnatelj. Za vsakim drevesom, ob vsaki hiši stoji po en stražnik. Nemogoče je, da bi kdo neopažen ubil le kako miško!«

Ne pozabite, da imamo opraviti z Jakom!« je dejal poli-cijski ravnatelj mrzlo.

Moje odredbe gredo še dalje« je nadaljeval Davis. »Pustil sem preiskati vse pristaniške krčme. V grajskem drevoredu in vseh bližnjih ulicah so vse gostilne zaprte ali pa zasedene po stražnikih. Ne more se torej ničesar zgoditi — popolnoma nemogoče!«

»Da, da, če bi ne imeli opravka s samim Jakom. Tako pa moramo storiti vse, da preprečimo nov zločin. — Koliko je že ura?«

»Deset ravnatelj, gospod ravnatelj!«

»Sedaj moramo biti na straži, ker ob tej uri je strašni, tajinstveni, nikdar viideni človek izvedel navadno svoja strašna dejanja. Ali so psi pripravljani?«

»Da, gospod ravnatelj. Toda ti so vendarle zategadelj, da zasledujejo morilca, če bi se res kaj pripetilo. Pa vendar ne mislite«

»Pripravljani moramo biti na vse, prav na vse, to je moje mnenje.«

Zunaj je bilo precej temno, dasi je bil danes izvanredno jasen večer. Megla, ki je navadno ob tem času legla na london-ske ulice, je danes izostala. Zvezde so sijale na nebu in straž-niki so bili prepričani, da jim pri svetlobi čestnih svetilk ni more uiti ničesar sumljivega.

Ena patrol se je ravnatelj vračala s Themsinega brega. Pazno so gledali stražniki na vse strani karkaj oč po sredi ceste in pri najmanjšem šumu so se takoj ustavili.

Naenkrat jim je brzih korakov prišla naproti neko dekle, »Stojte!« je zaklical voditelj parule.

Patrola je bila takoj obstala in dekle se ji je približalo. — Svetiljke so jo dovolj jasno osvetlevala in stražniki so spo-žnali, da imajo pred seboj v resnici žensko osebo.

»Alice Makenzie je« je dejal stražnik k svojim tovarišem.

»Vi bi danes tudi lahko ostali doma!« je dejal vodja pa-trulje dekletu.

Ta se je veselo zasmejela.

»Vi lahko tako govorite« je dejala stražniku »toda mene čaka nek znanec, ki me popelje na ples!«

»Ali se mar nič ne bojite Jaka,« je nadalje vprašal straž-nik.

MALI OGLASI

PRODAJA:

100, v popolnoma dobrem stanju ter en nov in star vo-zelček na vzmetih. Ogleda-se pri Anton Petkovšek, kor. mojster, Logatec. 870

KITARA, dobro ohranjena, se proda. Naslov v upravi lista.

ŽAGA z mlinom in pol ora-la pos-tava v gozdnem kraju K 1.600.000.

Posestvo, 35 orolov veliko, obstoječe iz 18 orolov travnikov, 2 orala vino-trada, 6 orolov gozda, ostalo njive K 2.600.000, kakor druga posestva od 3 do 150 orolov pri Mariboru.

Gosilna pri Mariboru z 2 orala zemljišča.

Vila, po kuuu 4 sobe proste, Stanovanjske in trgovske hiše, med temi hiša 8 sob po kuuu prosto.

REALITETNA PISARNA ZAGORSKI, Maribor, Par-varska ulica 3.

EN VAGON finih, suhih, mehkih drv. Cena po dogo-voru. Ponudbe pod poštno ležnico »Mehka drva«, Rib-nica, Dolenjsko. 863

OPEKARNO v bližini kelo-dvora Mokronog. Naslov v upravi lista.

MALO POSESTVO tekom Wolf, Zvezna tiskarna.

2 mesecev. Naslov pri upra-vi lista. 852

PLETILNI STROJ štev. 8, nekoliko rabljen. Cena po dogovoru. Naslov v upravi lista. 789

25% plača solidno podjetje za posojilo od Din 100.000, eno leto. Garancija prvo-vrstna. Ponudbe na upravo pod »prvovrstno«. 859

NOVOPOROČENCA, oba uslužbena, želita do 1. jan. 1923 mehl. stanovanje (1-2 sobi) če mogoče s hrano proti dobremu plačilu. Naj-ranje pri urad. vdovi. Oseba, ki odstopi sobo in kuhinjo, ali bi vodila gosp. čistnost, bi imela poleg plačila 1 leto hrano zastoji. Za posredo-vanje nagrada. Ponudbe do 1. decembra na upravo lista pod: »Brezskrbna starost za stanovanje«. 857

SOLIDNA TRGOVKA vže-manufakturno blago v komisijo za prodajo. Dopi-sne pod »Solidna trgovka« na upravo lista. 788

ŠIVALNI STROJ »Original Victorija« najboljši, z 10let-nim jamstvom dospel! Če-ne primerne! 848

NEMEBLOVANO SOBO za takoli ali pozneje, tudi v no-vi hiši ali vili išče uradni-ca. Plača dobro, po želji tudi nagrada. Cenjene po-nudbe pod »E. Š.« na upra-vu lista. 871

MEBLOVANO ALI NEME-BLOVANO SOBO s strogo

RAZNO:

ČRKOSTAVEC, soliden in miren, išče za takoli stano-vanje z event. prehrano. 854

Črni, osebne ponudbe na g.

MEBLOVANO ALI NEME-BLOVANO SOBO s strogo

Volfova ul. 1. (od 8-12 ur) in od 2-6. ure). 862

KDO BI POSODIL mlade-mu podjetniku-obrtniku kron 30.000 za pol eta proti do-brim obrestim. Naslov v upravi lista. 865

Garantirano popravljeno lokomobili

8 — 500 PS

promptno iz postaje Za-greb in Ljubljana!

Enoletno tovarniško jam-stvo. — Prvovrstno popravljeno, skrbno preizku-seni! — Pogon na kurja-vo z vsakim gorivim sred-stvom!

Braća Fischer, d. d., Zagreb, Pantovčak 5.

Divjačino

jelene, srne, zajce, fazane, podlasice itd., kupi vsaki čas n plača po najboljši cen

Ivan Loschnigg,

trg s perutnino in divjačino v Mariboru, Pod mostom 3

Sprejemališče: Selenburgova ul. 5.

Podružnice: Maribor, Zagreb, Ko-čevje, Novo mesto.

separiranim vhodom za ta-koj se išče. Cena postran-ska stvar. Ponudbe pod »S-ba« na upravo lista. 867

Zimska sezija!

Velike množine zimsko-ga blaga ravnokar došle

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Lepi trgovski lokali s skladišči

takoj na razpolago kupcu dvonadstropne hiše s staro, dobro vpeljano trgovino v sredini mesta Ljubljane na zelo prometni točki. Po-nudbe pod »Zmer-a cena« na an zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna 5.

vrtnike, zapestnice s ajce, batist-bluze, kakor druge pral-ne obleke, pere in svetilnikatovarna

J. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče: Selenburgova ul. 5.

Podružnice: Maribor, Zagreb, Ko-čevje, Novo mesto.

Prodaja bukovih drv na DEBELO IN DROBNO:

Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Enkratna objava 1½ din.

Piporočajo se sledeče tvrdke:

SPEDICIJE:

Orient, d. d. Ljubljana, Sodna ul. 3. tel. 463.

Balkan, d. d. Ljubljana, Dunajska c.

VELETRGOVINA VINA:

Restavracija »Zlatorog«, Ljubljana, Gosposka ulica.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Kunc Franc, Ljubljana, Volfova ul. 6. Prvi domači zavod za po-večanje slik.

SLAŠČICARNA.

Kalaš, Ljubljana, Židovska ul.

Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 251.

STAVBNO IN UMETNO TESARSTVO:

Jakov Pavlič, Domžale.

PARNA PEKARNA,

Jakov Kančič Ljubljana Gradišče.

PAPIRNA TRGOVINA:

I. Gaišek, Ljubljana, Sv. Petra c.

VLIVANJE VSAKOVRSNIH KOVIN:

Pezdirnik & Cie, Ljubljana — Zg. Šiška.

PRODAJA BUKOVIH DRV NA DEBELO IN DROBNO:

Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

KNJIGARNA:

Zvezna knjigarna, Ljubljana, Mar-ljin trg 8.

KAVARNE:

»Central«, Ljubljana, poleg ljubljef-nega mosta, Stefan Mikolič.

JADRAN, Breg, vsak dan koncert.

TRGOVINA Z ZLATNINO IN SRE-BRINO:

Ivan Pakiz, Ljubljana, Stari trg 20.

KAMNOLOM IN OPEK STROJ:

Kleemanns ver. Fabriken, Ober-türkhem und Faurndau.

Produktivna zadruga pleskarjev, sobo-in črkoslikarjev reg. z. z o. z., Ljubljana, Gosposka ul. 4.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE:

J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3.

DOBAVLJALEC KLOBAS:

Novak Tavladijac, Ljubljana, Moste 145, najcenejše in najlince klobase.

TRGOVINA BOMBAŽA: SU-KANCA LTD.:

Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg 12.

KONFEKCIJE:

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg.

Nekoliko hidrauličnih stiskalnic za klobuke

popolnoma kompletnih, se proda po zelo ugodni ceni. Pismene ponudbe na upravo našega lista pod št. 617.

Gradbene podjetje Ing. Dukić & drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.

se priporoča za vsa v to stroko spada-joča dela.

Za leto 1923 Za leto 1923

Žepna koledarja

v dveh lično izde-lanih oblikah 12x7 in 6x4 cm se do-bita po vseh knji-garnah in trgovinah s papirjem.

Koledarja sta lično ve-zana in tiskana na do-bro linemem papirju. Naroča naj se direktno pri

»Zvezni tiskarni in knjigarni« v Ljubljani Wolfova ul. št. 1.

Novosti!

za damske plašče

:- v veliki izbiri. :-

A. & E. Skaberné, Ljubljana

Mestni trg 10.

AUTO

Bencin. — Pneumatika. Olje. — Vsa popravila. :- Mast — In vožnje. :- Le prvovrstno blago in delo po solid cenah nudi Jugo-Auto d. z o. z. v Ljubljani.

PRISTNE KRANJSKE KLOBASE

z garant samo svinjskega mesa izde'uje in raz-pošilja v vsaki množini stara renomirana tvrdka

M. Urbas, Ljubljana, Slomškova ul. 13

poleg mestne elektrarne.

M. KUŠTRIN, LJUBLJANA.

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika za-loga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz tovarne »Walter Martiny«. Na razpolago je hidraulična stiskalnica za montiranje polnogumijastih obročev.

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta št. 2. Telefon št. 588.

Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20. Telefon št. 470.

Maribor, Jurčičeva ul. št. 9. Telefon št. 133.

Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3.

Hiša v Mariboru

dvonadstropna z vrtom, pri-pravna za obrt ali tovarno, blizu glavnega kolodvora, se takoj

proda

za K 450.000.—. Cenj. ponudbe na oglasni zavod

Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15

pod šifro »K 450.000.—«

paradižu sta bila brez obleke

ADAM IN EVA

sedaj tega ni treba, ker se dobe vsakovrstne obleke za gospode, dame in otroke v trgovini

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni tra 5-6

Parna žaga

FRAN RAVNIKAR, mestni tesarski mojster LJUBLJANA, Linhartova ul. 25

Rupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okroglega lesa, kakor tudi cele gozdne parcele.

Oglaševanje

za vse jugoslovanske, čehoslovaške in druge časopise izvršuje po najnižjih cenah kulantno, brzo in točno

Českojugoslovenska oglasna kancelarija J. Herejk, Zagreb

Brzjavi: HEREJK, ZAGREB.

Čehoslovačka: PRAHA, Žižkov, Havličkova ulice 54. — Brzjavi: HEREJK, PRAHA.

Najveći davki, katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete. Zgubite denar in imate poleg tega večkrat še slonovi. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner (imetnik Henri Maire) v Ljubljani, Mestni trg 8. Te Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamenke „IKO“ iz lastne tvornice v Švic, kakor tudi druge dobre rečne ure, zapeljive ure svetilnice in stenske ure, verigice, prstane, zapeljive uhane, namizno orodje, kristne in birmanske darila in vso drugo zlatino in srebrnino. Pa tudi potrebne predmete, kakor n. pr. skarje, nože, britve, lesenistrene in brivske stroje, stekloperce, doze za tobak, vrtalnice in smodke, nališče in denarice kupite dobro in ceno pri tvrdki.

H. Suttner (imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 8.

L. ROT, krznarstvo
Ljubljana, Gradišče št. 7.
Priporoča zelo lastnih krznarskih izdelkov pristne skunks in lisčje boe v najmodernejših barvah.
Kupuje in sprejema v stroj, barvo in popolno izdelavo vse vrste kože divjačine.
Sprejema moderniziranje! Cene solidne!

Potniki v Ameriko, pozor!
UNITED - AMERICAN - LINES - INC.
prevaža potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:
Hamburga, Southampton in Cherbourga
v New-York.
Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja
SIMON KMETEC, zastopnik za Slovenijo.
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Jadranska banka-Beograd.

Delniška glavica: Din 60,000.000. Rezerva: Din 30,000.000.

Podružnice:
Bled Jesenice Prevalje
Cavtat Korčula Sarajevo
Celje Kotor Split
Dubrovnik Kranj Sibenik
Ercegnovi Ljubljana Tržič
Jelsa Maribor Zagreb
Metković

AMERIKANSKI ODDELEK.
Naslov za brzjave: JADRANSKA.
Afilirani zavodi:
JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.
BANKO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerta Natales, Porvenir.

Že dolgo obstoječa

TRGOVINA

s špecerijskim in kolonialnim blagom ter deželnimi pridelki
z lepim lokalom v eni najprometnejših ulic v Mariboru je z vso zalogo in inventarjem proti takojšnjemu prevzemu
na prodaj.
Vprašanja na Realitetno pisarno „Rapid“, Maribor, Gosposka ulica.

Polnojarmenik

(Vollgatter)
žage ter stroje za obdelavo lesa vseh vrst, najnovejšo konstrukcije dobavlja takoj po najugodnejših cenah iz
jugoslovanskega skladišča
Welkerwerke, Wien XIII., Breltenstrasse 56.

vsaki čas po najnižjih cenah pri

Perje E. Vajda

Izvoz divjačine in perutnine
ČAKOVEC, Medjimurje
(Jugoslavija).
Brzjavi: Vajda, Čakovec. — Telef. 59.

Poziv

na novo emisijo delnic „JUGOSLOVENSKOG NOVINSKOG d. d.“ v ZAGREBU.

Izvršujoč sklep konstituirajočega glavnega zborovanja od 28. maja 1922 ter pozivom na sklep seje ravnateljstva od 17. julija 1922 objavlja podpisani odbor s tem

Poziv na vplačilo nove emisije delnic „Jugoslovenskog novinskog d. d.“
in to od Din 1,500.000— na Din 2,500.000—
z izdajo njih 100.000 delnic po nom. Din 100—.

Emisija delnic se bo izvedla pod sledečimi pogoji:

1. Stari delničarji imajo pravico na vsako staro delnico po eno delnico nove emisije po tečaju od Din 100— po komadu, ter Din 10— vpisnine po delnici.
2. Z delnicami, katere po starih delničarjih ne bodo optirane, razpolaga Upravni Odbor na ta način, da jih prepusti subskribentom nove emisije, ki dosedaj niso bili delničarji „Jugoslovenskog novinskog d. d.“ po nominali ter Din 15— vpisnine po delnici, pri tem si Upravni Odbor pridrži pravo repartacije.
3. Delničarji, kateri žele izvršiti svoje pravice opcije, dolžni so predložiti svoje stare delnice na prekolovanje v času od 1. do 30. septembra 1922 in sicer pri onem denarnem zavodu, pri katerem so do sedaj vplačevali za naše društvo ali pri enem od zavodov, pri katerem se vrši vpis sedanje emisije.
4. Vpisovanje nove emisije delnic „Jugoslovenskog novinskog d. d.“ začneja s 15. septembrom t. l. in traja do 31. decembra 1922.
5. Vpis in vplačilo nove emisije vršilo se bo na sledeči način: pri vpisovanju se vplača 50% od vsake delnice ter Din 10— oziroma Din 15— vpisnine po komadu; vplačilo preostalih 50% mora slediti najpozneje do 31. januarja l. 1923.
6. Na položena vplačila se bo izdalo začasno potudilo, a pri vplačilu celokupnega iznosa delnica društva.

Ta emisija je deležna dobička tekočega leta.

7. Za uplačevanje lungira: „Jadranska banka d. d.“, Beograd; „Prva Hrvatska Stedionica“, Zagreb; „Francusko-Srpska banka A. D.“, Beograd; „Hrvatska Eskomptna banka d. d.“ Zagreb; „Slavenska banka d. d.“ Zagreb; „Jugoslavenska banka d. d.“ Osijek ter vse njihove podružnice.

ZAGREB, dne 5. septembra 1922.

Upravni Odbor „Jugoslovenskog novinskog d. d.“ v Zagrebu.

Velika izbira

otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev po ceni
J. Batfel, Ljubljana
Starl trg 28.
Sprejemajo se v polno popravilo za enajstiranje z ognjem in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.
Tovarna dvokoles Ljubljana
Karlovska cesta 4. — Zvonarska ul. 1.

NAZNANILO.

Mestna hranilnica ljubljanska

naznanja, da vsled dovoljenja nadzorstvene oblasti sprejema poleg hranilnih vlog na knjižice tudi

vloge na tekoči račun

ter jih obrestuje po najugodnejši obrestni meri. Enako kakor za hranilne vloge, jamči tudi za vloge v tekočem računu **mestna občina ljubljanska** z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.
Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski premog
vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava:
Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in jajčne brikete.
Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15.

Slavenska banka d. d. podružnica Ljubljana

(preje Jugoslovanska Union banka)
Zagreb Beograd

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Sibenik, Škotja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

Afilacije:
Budapest: Balkan Bank r. t.
Split: Jugoslavenska industrijska banka.
Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavica in rezerve ca 200,000.000 K.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.